

Kallelse till fritids- och kulturnämnden

Nämnd	Fritids- och kulturnämnden
Tid	Tisdagen den 17 maj 2022 klockan 18.00
Plats	Höger kammare, kommunhuset
Justerare	Kristina Sporrong

Föredragningslista

Nr Ärende

1. [Ekonomisk redovisning T1](#)
Föredragande: Johan Bokinge
2. [Muraler i gång- och cykeltunnel vid Kärnekulla](#)
Föredragande: Åse Thomasson
3. [Ansökan om bidrag till nämndens förfogande från Habo IF](#)
Föredragande: Annika Freding
4. [Ansökan om bidrag till nämndens förfogande från DHB Västra](#)
Föredragande: Annika Freding
5. [Remiss regional kulturplan 2023-2025](#)
Föredragande: Annika Freding
6. [Remiss Biblioteksplan Region Jönköpings län 2023-2025](#)
Föredragande: Ingrid Sjöberg
7. [Driftsbidrag för idrottsanläggningar 2022](#)
Föredragande: Åse Thomasson
8. [Ungdomsledarstipendium 2022](#)
Föredragande: Annika Freding
9. [Kulturstipendium 2022](#)
Föredragande: Annika Freding
10. [Omfördelning av medel för investeringar](#)
Föredragande: Mattias Svedjefall
11. [Invigning av tillgängliggjord sträcka vid Hökesån](#)
Föredragande: Annika Freding

Nr Ärende

12. Informationsärenden
Föredragande: Annika Freding, Mattias Svedjefall
 - a) Personalfrågor
 - b) Nyttjanderättsavtal och planhyror på Slättens IP
 - c) [Ordningsföreskrifter för idrottshallar och anläggningar](#)
 - d) Kommunala badplatser 2022

Karin Hultberg
Ordförande

Åse Thomasson
Sekreterare

Tertial 1 2022

Fritids- och kulturförvaltningen

HABO KOMMUN

Tertial 1 2022

Status: Påbörjad Rapportperiod: 2022-04-30 Organisation: Fritids- och kulturförvaltningen

Innehåll

1	Ekonomiskt utfall och prognos.....	3
1.1	Driftsuppföljning (Tkr).....	3
1.2	Investeringsuppföljning (Tkr).....	3
2	Personalnyckeltal.....	4
2.1	Sjukfrånvaro.....	4
2.2	Personalomsättning.....	4
2.3	Personalsammansättning.....	4
2.4	Tidsanvändning.....	4
2.5	Analys/kommentarer personalnyckeltal.....	5
3	Styrmodellens Kritiska kvalitetsfaktorer och Verksamhetsutvecklingsmål.....	6
3.1	Uppföljning av verksamhetens kvalitet utifrån grunduppdraget.....	6
3.2	Uppföljning av prioriterade fokusområden för verksamhetsutveckling.....	8

1 Ekonomiskt utfall och prognos

Det ekonomiska utfallet och prognosen redovisas här uppdelat på drift och investering. Uppföljningen av driften redovisas per verksamhet. När det gäller investeringarna redovisas totalen för förvaltningen/nämnden. I kommentarerna beskrivs de väsentliga avvikelserna.

1.1 Driftsuppföljning (Tkr)

Verksamhet/enhet	Budget helår	Utfall tom aktuell period	Prognos helår	Avvikelse Budget - Prognos
Nämnd	171	49	171	0
Administration	4 032	910	3 982	50
Föreningsbidrag	1 835	647	1 785	50
Bibliotek	5 654	1 558	5 454	200
Fritidsanläggningar	5 492	2 209	5 792	-300
Fritidsgård	4 348	1 361	4 348	0
Total	21 532	6 734	21 532	0

1.1.1 Kommentar till avvikelse och planerade/genomförda åtgärder drift

Fritids- och kulturnämnden prognostiserar ett ekonomiskt utfall i nivå med budget. Biblioteksverksamheten beräknas visa ett budgetöverskott på ca 200 tkr som främst beror på tjänstledigheter. Verksamheten för fritidsanläggningar prognostiserar ett underskott gentemot budget på ca 300 tkr. Det beräknade underskottet beror främst på att kostnaderna för energi förväntas överstiga budget.

1.2 Investeringsuppföljning (Tkr)

Verksamhet/enhet	Inv budget helår	Utfall tom aktuell period	Prognos helår	Avvikelse Budget - Prognos
Fritids- och kultur	2 221	123	2 000	221

1.2.1 Kommentar till avvikelse och planerade/genomförda åtgärder investeringar

Prognosen för fritids- och kulturnämndens investeringar under 2022 beräknas understiga budget med 221 tkr. Det är huvudsakligen budgeten till Mer-öppet-system för biblioteket som inte kommer förbrukas.

2 Personalnyckeltal

Habo kommun har tagit fram ett antal nyckeltal inom området personal som bedöms viktiga att följa upp regelbundet. Dessa nyckeltal analyseras i fyra områden; sjukfrånvaro, personalomsättning, personalsammansättning och tidsanvändning. Samtliga nyckeltal redovisas ackumulerade från årets början till och med månaden före rapporteringsmånaden pga eftersläpning i löneuppgifter. (Exempelvis för tertial 1 redovisas nyckeltal för perioden jan-mars).

2.1 Sjukfrånvaro

	Sjukfrv 1-14 % ack Jan - Mar 2022	Sjukfrv 15+ % ack Jan - Mar 2022
Alla åldrar	5 83%	8 81%

2.2 Personalomsättning

	2021	2022
Externa avgångar	-1	-2
Omsättning externt (%)	5 47%	10 54%

2.3 Personalsammansättning

	2018	2019	2020	2021	2022
Antal tillsvidareanställda månadsavlönade	17	17	18	20	19
Antal visstidsanställda månadsavlönade	2	2	1		
Antal visstidsanställda timavlönade	10	6	9	4	12

	Antal årsarbetare	Genomsn. syss.grad, (%)
Tillsvidare	13 49	91 58%
Tidsbegränsad	1 39	0 00%

2.4 Tidsanvändning

	Timmar Jan - Mar 2022	Belopp Jan - Mar 2022	Heltidsarbetare Jan - Mar 2022	Timmar Jan - Mar 2021	Belopp Jan - Mar 2021	Heltidsarbetare Jan - Mar 2021
A ARBETAD TID	7 702 11	1 536 678	15 6	7 362 57	1 382 064	14 9

4	18 00	9 048	0 0	61 93	31	0 1
FYLLNADSTID						
5 ÖVERTID	51 16	3 629	0 1	21 00	2 103	0 0
B FRÅNVARO	2 154 29	172 211	4 4	1 478 05	150 783	3 0

2.5 Analys/kommentarer personalnyckeltal

Pensionsavgångar och sjukskrivningar ser mycket ut och märks också tydligt i en liten förvaltning. Förvaltningen har under våren fortsatt det pågående arbetet med rekrytering av personal, vilket tar mycket tid och kraft i anspråk. Förvaltningskontoret, fritidsgård och vaktmästeri har på olika sätt haltat på grund av avsaknad av personal och sjukskrivningar. Tre långtidssjukskrivna för närvarande.

3 Styrmodellens Kritiska kvalitetsfaktorer och Verksamhetsutvecklingsmål

Här rapporteras de två områden i Habo kommuns styrmodell som benämns kvalitetsuppföljning och verksamhetsutvecklingsmål.

3.1 Uppföljning av verksamhetens kvalitet utifrån grunduppdraget

För att säkerställa en god kvalitet i verksamheten ska respektive nämnd identifiera kritiska kvalitetsfaktorer för sina verksamheter. Kvalitetsfaktorena bevakas och följs upp med hjälp av kvalitetsindikatorer och respektive förvaltningschef ansvarar för att rapportera avvikelser i de kritiska kvalitetsfaktorena till nämnden. Kritiska kvalitetsfaktorer identifieras inom de fyra olika perspektiven; Målgruppsperspektivet, Verksamhetsperspektivet, Medarbetarperspektivet och Ekonomiperspektivet. Analyser och slutsatser gällande avvikande kvalitet ska följas av åtgärder som behöver vidtas för att tillse att kvalitet uppnås.

3.1.1 Målgruppsperspektivet

Inom målgruppsperspektivet ska kvalitet och effektivitet utifrån medborgarnas perspektiv säkerställas.

KKF Kritisk kvalitetsfaktor	Bedömning
God service och gott bemötande	

3.1.1.1 Analys och slutsats

I enkätsvar kan utläsas att närheten till våra kunder och vår tillgänglighet är en av våra framgångsfaktorer. Det gör att vi ofta kan avhjälpa missnöjsamhet omgående, innan det blir ett problem. Viktigt att fortsätta vara lyhörda för våra kunders behov och önskemål i alla våra verksamheter för att på så vis fortsätta förbättra och utvecklas. Två års pandemi har med all säkerhet också påverkat våra kunders inställning när de beskriver glädje och tacksamhet över att vår verksamhet kunnat öppna upp igen.

3.1.2 Verksamhetsperspektivet

Inom verksamhetsperspektivet ska kvalitet och effektivitet i verksamheten och processerna säkerställas.

KKF Kritisk kvalitetsfaktor	Bedömning
Ändamålsenliga lokaler	
Kommentar: Idag är föreningslivets lokalbehov större än tillgången	
God samverkan med ideella organisationer	
Kommentar: Bibehållet antal samverkansaktörer	

3.1.2.1 *Analys och slutsats*

Idag är föreningslivets lokalbehov större än tillgången och det är svårt att få tiderna i hallarna att räcka till för alla lags träningar och matcher. Ny enhetschef anläggningar har en god dialog med det växande föreningslivet och jobbar för hur vår verksamhet ska kunna hålla jämna steg med ett Habo som växer. Förvaltningens ekonomiska och personella resurser är begränsade samtidigt som efterfrågan och önskemål från kommunens invånare ökar, föreningar växer och nya bildas. En svår ekvation att lösa. Deltagande i förvaltningsövergripande grupper där aktuella frågor lyfts och en ökad dialog med Tekniska förvaltningen underlättar arbetet i gemensamma frågor.

Med målet att ha ett rikt föreningsliv i Habo som leder till en god hälsa och en attraktiv kommun för hela livet är det viktigt med fortsatt prioriterat stöd till den ideella sektorn, eftersom den, till stor del står och faller med de ideella insatserna. Förvaltningen har en fortsatt god dialog/relation med föreningslivet bland annat genom föreningsträffar men SISU och den årligen återkommande Föreningsdialogen som nämnden bjuder in till, samt dialogträffar där schema för träningar och matcher sätts tillsammans.

3.1.3 Medarbetarperspektivet

Inom medarbetarperspektivet ska kvalitet och effektivitet utifrån kompetens, medarbetarskap, ledarskap och arbetsmiljö säkerställas.

KKF Kritisk kvalitetsfaktor	Bedömning
Friska medarbetare	
Trivsel på jobbet	

3.1.3.1 *Analys och slutsats*

Andelen sjukskrivna på förvaltningen har ökat sedan sist. Av samtal framgår att det endast är en långtidssjukskriven som är kopplat till stress på jobbet i särskild miljö. Aktiviteter kring ärendet pågår. Pensionsavgångar och andra ofrivilliga personalomsättningar fortsätter att skapa lite oreda inom förvaltningen. Rekrytering är tidskrävande process och i en liten förvaltning, där man jobbar tätt och med det mesta, är det ännu viktigare med rätt spelare i laget. Trivseln bland personalen bedöms dock som fortsatt hög och det påbörjade arbetet med olika personalbefrämjande aktiviteter fortsätter. Vi tror att de olika aktiviteterna, framtagna tillsammans, är en viktig framgångsfaktor. Exempelvis ENA på agendan vid APT samt inbjudna gäster fr andra förvaltningar för att skapa kontaktytor, insyn och större förståelse, gemensamt fika en gång/vecka m m

3.1.4 Ekonomiperspektivet

Inom ekonomiperspektivet ska kvalitet och effektivitet utifrån god ekonomisk hushållning säkerställas.

KKF Kritisk kvalitetsfaktor	Bedömning
Budgetföljsamhet	

3.1.4.1 *Analys och slutsats*

God budgetföljsamhet som helhet. Kräver god ekonomisk hushållning hos alla inom förvaltningen, stöd av ekonomiavdelningen och ett fungerande och lättnavigerat ekonomisystem.

3.2 Uppföljning av prioriterade fokusområden för verksamhetsutveckling

Kommunfullmäktige beslutar för varje mandatperiod om fokusområden för verksamhetsutveckling. För innevarande mandatperiod är dessa fokusområden; Enkel och tillgänglig service, Mod och innovation för effektiv resurshantering samt Attraktiv arbetsgivare.

Utifrån fokusområden för verksamhetsutveckling tar respektive nämnd fram verksamhetsutvecklingsmål kopplade till grunduppgifterna för verksamheterna. Varje nämnd ska arbeta fram 4-6 verksamhetsutvecklingsmål där de önskar göra en markant förflyttning. Målen beslutas årligen av nämnden och vid behov kan mål alltså läggas till eller plockas bort under en pågående mandatperiod. Utöver de mål som är kopplade till fokusområdena kan nämnden besluta om ytterligare så kallade "egna verksamhetsutvecklingsmål".

3.2.1 Enkel och tillgänglig service

Fokusområde Enkel och tillgänglig service syftar till att Habo kommun ska vara en attraktiv kommun men nöjda invånare och till att stärka kommunens varumärke och förtroende. Kommunens invånare ska tillhandahållas en hög servicenivå, ett gott bemötande och snabba handläggningstider.

VUM Verksamhetsutvecklingsmål	Bedömning
Tillskapa ytterligare lokaler och fritidsanläggningar	
Snabb återkoppling vid kontakt	

3.2.1.1 *Analys och slutsats*

Kommunen växer och verksamheter med den. Viss ideell verksamhet saknar tillräckliga lokaler/yta för sin verksamhet. Viktigast är att öka det förvaltningsövergripande samarbetet så viktig information och kunskap tas till vara. Ny enhetschef för anläggning jobbar aktivt med frågan samt framtida behov. Utökade lokaler på biblioteket för kulturevenemang och bättre anpassade lokaler för förvaltningskontoret, den nya sporthallen på Kärnekulla, Hälsocenter är goda exempel på "nya" lokaler. Dock kan konstateras att Habokommun inte fullt ut kan erbjuda/tillgodose den ideella verksamhetens efterfrågan och behov av lokaler/yta och att frågan bör prioriteras i budget för folkhälsans skull i den hållbara kommunen för hela livet som växer. Förvaltningen jobbar aktivt, målinriktat och framgångsrikt med att hålla en god och nära service för att kunna ge Habo kommuns invånare det lilla extra.

3.2.2 Mod och innovation för effektiv resurshantering

Fokusområde Mod och innovation för effektiv resurshantering syftar till att Habo kommun ska ha en kostnadseffektiv verksamhet för att säkerställa största möjliga nytta för pengarna och att använda resurser på

bästa sätt i relation till våra invånare. Organisationen ska t ex våga använda ny teknik för att skapa en bättre verksamhet med samma eller mindre resursåtgång.

VUM Verksamhetsutvecklingsmål	Bedömning
Stödja den ideella sektorn och vara lyhörd för förändringar	
Utveckla biblioteket till en mer attraktiv mötesplats	
Fortsätta utvecklingen av fritidsgården som en trygg och attraktiv mötesplats	

3.2.2.1 *Analys och slutsats*

Införandet av ett nytt system för att hantera bokning och bidrag har tyvärr inte blivit så bra som väntat. Meningen var att det nya systemet skulle underlätta för såväl föreningsliv som förvaltningskontor, men istället har det skapat mer-jobb och frustration hos oss alla. Med hjälp av upphandlingsenheten kommer kontraktet med nuvarande leverantör att sägas upp och en kontakt med en annan leverantör tas.

Biblioteket har den senaste månaden märkt av en ökad tillströmning av besökare. Dessutom har ju de tidigare uteblivna besöken av skolklasser kunnat återupptas. Man har under våren bland annat ökat sin närvaro i sociala medier, återupptagit konstutställningen, bjudit in till författarbesök, jobbat med återkommande bokcirklar, samt digi-drop-in som erbjuder kommuninvånarna hjälp med olika digitala spörsmål. Allt i sin strävan att få fler besökare och ett bättre utnyttjande av bibliotekets lokaler och tjänster.

Fritidsgårdens verksamhet har haltat lite under våren då rekrytering har dragit ut på tiden och en del personal varit frånvarande. Det planerade utvecklingsarbetet har därför inte gått som planerat.

3.2.3 Attraktiv arbetsgivare

Fokusområde Attraktiv arbetsgivare syftar till att Habo kommun ska ha medarbetare med hög kompetens för att kunna erbjuda kommunens invånare den bästa servicen. För att säkerställa detta krävs bland annat engagerade och nöjda medarbetare, en låg personalomsättning och låga sjuktal. Det ska ses som attraktivt att arbeta inom Habo kommun.

VUM Verksamhetsutvecklingsmål	Bedömning
Bibehålla en nära och öppen förvaltningsstruktur med ett brett externt kontaktnät och engagerad personal	

Kommentar:

Ett ständigt pågående värdegrundsarbete som ska genomsyra vardagen

3.2.3.1 *Analys och slutsats*

Den personalomsättning som förvaltningen genomgått/genomgår beror inte på otrivsel utan andra faktorer och trots högre sjuktal så kan man konstatera en genomgående trivsel och god hälsa på jobbet. Vi jobbar aktivt vidare med delaktighet, värdegrundsfrågor och olika personalbefrämjande insatser.

3.2.4 Verksamhetens egna verksamhetsutvecklingsmål

Utöver de verksamhetsutvecklingsmål som kopplats till fokusområden kan förvaltningarna välja att arbeta fram andra verksamhetsutvecklingsmål. Dessa rapporteras i detta stycke.

3.2.4.1 *Analys och slutsats*

4

Tertial I 2022

Fritids- och kulturnämnden

Maj 2022

HABO KOMMUN

Ekonomisk rapport T I 2022

Verksamhet	Budget 2022	Prognos 2022	Differens 2022	Bokslut 2021
Administration/allmän kultur	4 202	4 152	50	3 251
Föreningsbidrag	1 835	1 785	50	1 065
Fritidsanläggningar	5 492	5 792	-300	6 225
Fritidsgård	4 348	4 348	0	4 064
Bibliotek	5 654	5 454	200	4 986
Summa	21 531	21 531	0	19 591

HABO KOMMUN

Muraler i gång- och cykeltunnel vid Kärnekulla

Vid nämndens möte i april framkom önskemål om ytterligare ett förslag på motiv av sädesfält/rops med de blommor, fåglar och insekter som förekommer i sådana miljöer.

När kallelsen till nämndens möte i maj skickas ut har det nya förslaget ännu inte kommit, men förhoppningen är att det ska kunna presenteras under mötet.

Ansökan om bidrag till nämndens förfogande

Föreningens namn

Habo IF

Kontaktperson för ansökan

Förnamn: [REDACTED]
Efternamn: [REDACTED]
E-post: kansli@haboif.se
Mobil: [REDACTED]

Ansökan avser

Bidrag till projekt

Ansökan

Barn och ungdomar slutar med idrott allt tidigare och vi i Habo IF genomför olika satsningar och projekt för att få våra ungdomar att stanna kvar längre. Tillsammans med J Södra gör vi nu en satsning som bygger på inspiration, gemenskap och förebilder. I korthet går projektet ut på följande: - Spelare från J-södra (dam och herr) besöker lagen i Habo IF vid två tillfällen under 2022 för att delta på lagets träningar och inspirera och motivera spelarna att spela fotboll. - Habo IF genomför gemensam resa till J-Södras matcher (dam och herr) så våra spelare får inspireras av det lokala topplaget och få se elitfotboll. - J-Södra ger alla våra barn och ungdomar fri entré på samtliga deras hemmamatcher 2022 (dam och herr). Kostnad: Kostnad för projektet är 4900:- och täcker tryck av Ungdomskorten som ger våra barn och ungdomar fri entré på J-södras hemmamatcher. Alla andra insatser under projektet görs på ideell bas av våra ledare och av J-södras spelare och ledare.

Ansökan om bidrag för lägerverksamhet

Till Habo kommun

Teckenläger för familjer med funktionshindrade barn Tanumstrand den
7-13 augusti 2022

Ett sommarläger för döva och hörselskadade barn samt barn med språkstörning och ytterligare flerfunktionshinder och deras familjer.

Härmed ansöker DHB Västra - Distriktsorganisationen för döva och hörselskadade barn samt barn med språkstörning i västra Sverige, om ett bidrag till DHB Västras teckenläger. Familjer som har barn och ungdomar med funktionsvariationer får delta i en veckas teckenläger, den 7-13 augusti på Tanumstrands konferensanläggning i Grebbestad. Antalet anmälningar till lägret bara ökar för varje år, vilket betyder att familjer med funktions- hindrat barn prioriterar detta högt och förstått hur viktigt det är för familjen att delta vid dessa träffar / läger / rehabilitering / rekreation samt kursverksamhet.

Vi är ca. 130 personer på lägret varav 100 är deltagare (ca 25 familjer varav 50 är barn) med och utan funktionshinder (dövhet, hörselskadade, språkstörning, autism, adhd, aspberger, utvecklingsstörning, down syndrom, barn med trakeostomi, rörelsehindrade m.fl.) från Västra Götalands-, Hallands- och Jönköpings län, detta kan inte kommuner eller landsting erbjuda. Ytterligare information om teckenlägret, finns att läsa längre ner.

Familjerna betalar en kraftigt subventionerad deltagaravgift på 2200 kr/vuxen och 1100 kr/barn samt 600 kr/barn nr 3, 4, 5 osv. för en veckas lägerverksamhet där teckenspråkskurs för föräldrar, aktiviteter för barn, boende i stugor med helpension, samt övriga aktiviteter ingår. Tyvärr räcker det inte för att täcka alla faktiska kostnader föreningen har för lägret och vi hoppas därför på ett positivt bemötande från Er.

Den faktiska totalsumman för en familj (2 vuxna och 2 barn) för 7 dagars läger blir 47.000 kr. (familjen betalar 6 100 kr) vilket är mycket pengar för oss ideella föreningar att subventionera familjerna så att de har råd att åka på denna viktiga kurs/läger.

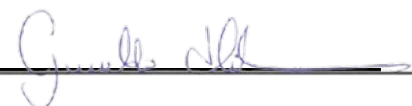
VI BEHÖVER ERT STÖD!

Från er ansöker DHB Västra om ett ekonomiskt bidrag till teckenlägret den 7-13 augusti 2022, på Tanumstrands konferensanläggning i Grebbestad.

Ett bidrag från Er skulle göra att vi kunde genomföra denna viktiga verksamhet för familjerna.

Bekräftelse eller besked skickas till DHB Västra, storgatan 7, 462 36 Vänersborg eller e-post: info@dhbvastra.se. Bidraget insätts vänligen på vårt Bankgiro: 5317-3118

Med vänliga hälsningar DHB Västra kansli
Verksamhetsledare och ekonomisk ansvarig lägerledare Grethe Håkansson

Presentation och information av Teckenläger 2022

Teckenläger för familjer med funktionshindrade barn Tanumstrand den 7-13 augusti 2022

DHB Västra – Distriktsorganisationen för döva och hörselskadade barn samt barn med språkstörning barn i västra Sverige anordnar ett läger för hela familjen som har döva, hörselskadade, språkstörda och teckenspråksbehövande barn, samt barn med ytterligare funktionsvariationer.

Inom målgruppen förekommer olika grader och varianter av funktionsvariationer så som autism, ADHD, down syndrom, rörelsehinder, asperger, utvecklingsstörning m.fl. Kommunikationshandikappet är dock det primära och dominerande.

Detta är för föreningen en hjärtefråga att familjer i samma eller liknande situation får träffas. Familjeläget är inte enbart tänkt och anpassat för det funktionsvarierade barnet utan hela familjen! Vi anser att föräldrar och syskon är av lika stort behov att få rekreation/kurs som det aktuella barnet.

Eftersom det inte finns någon annan som ordnar detta så är vi i stort behov av fondmedel och kan enbart genomföra denna vecka om vi får bidrag av fonder, kommuner och landsting.

Vi har många års erfarenheter av denna typ av lägerverksamhet, och ser att behovet inte minskar utan tvärtom ökar i svåra tider. Vi kommer ordna en kombinerad läger- och kursverksamhet på Tanumstrand konferensanläggning i Grebbestad. Vi beräknas att bli ca 100 personer varav ca 50 barn med funktionsvariationer och syskon. På läget kommer vi att ha teckenspråkiga ledare, barnledare, teckenspråkslärare.

Vår verksamhet med teckenspråkskurs för föräldrar, syskon, anhöriga, har vi sett ett ökat intresse de sista åren. Många av våra barn har teckenspråk som sitt första språk och det är därför viktigt att familjen lär sig teckenspråket så att barnet kan känna trygghet i hemmet. Detta kan vi i DHB Västra erbjuda denna vecka.

Barnen, som kommer att ha teckenspråkskunniga barnledare, kommer under veckan att hinna med massor av olika aktiviteter så som t.ex. åka minitåg, spela minigolf, bollekar, badhus, besöka en stort eventhall/actioncenter med hinderbanor, baka, strandbad, krabbfiske, pyssel m.m. Vi avslutar veckan med ett disco för alla barn.

Många av de funktionsvarierade barnen går integrerade i vanliga kommunala skolor och **får ingen annan möjlighet att lära sig teckenspråk och träffa likasinnade vänner som de kan identifiera sig med.**

Vi vill samla föräldrarna och ge dem kunskap om funktionsvariationer och ett alternativt kommunikations-språk/tvåspråkighet (teckenspråk), samt att låta familjerna träffa varandra som är i samma situation men med olika erfarenheter som de kan delge varandra.

Mycket diskuteras bland föräldrarna, krishantering, teckenspråk, skolfrågor, hjälpmedel, socialförsäkring, föräldrautbildning, skolplacering och barn-, föräldra- och syskonrelationer i en familj med funktionsvariationer. **Ett utrymme för dessa diskussionsforum är väl så viktiga.**

Lägrets huvudinriktning är att ge:

- Teckenspråkig miljö / tvåspråkighet
- Teckenspråkskurs för både föräldrar och barn
- Kurs i kommunikationsinlärning för föräldrar
- Föreläsning för föräldrar
- Gruppsamtal för barn med funktionsvariationer och deras syskon med psykolog
- Ett viktigt kontaktskapande och roligt dagkollo för funktionsvarierade barn och ungdomar
- Kontaktskapande verksamhet för föräldrar, syskon och anhöriga med social samvaro som ger erfarenhetsutbyte, kunskap, tips och råd av skolval, rehabilitering, hjälpmedel, omvårdnadsbidrag ect.

BUDGET

KOSTNADER:

	Kr
Kost och logi för samtliga.	700.000
Arvode - lärare, barnledare, föreläsare	335.000
Barn och ungdomars aktiviteter och övrigt	80.000
Gemensamma familjeaktiviteter	115.000
Administrativa kostnader	70.000
Totalsumma:	1 300.000

INTÄKTER

Kommun- och landstingsbidrag	500.000
Fonder och Stiftelser	500.000
ABF och Sisus	130.000
Deltagaravgifter	123.000
Eget kapital	47.000
Totalsumma:	1 300.000

I hopp om ett positivt bemötande ansöker vi om ekonomiskt på 5000 kr till stöd för vårt sommarläger sommaren 2022.

Remissinstanser

Remissbehandling Regional kulturplan 2023-2025 Jönköpings län

Bakgrund och information

I förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet, står det att en region får fördela vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet om en regional kulturplan har upprättats av regionen och kulturplanen överensstämmer med ovan nämnda förordning och de föreskrifter som meddelas med stöd av denna.

En region ansvarar för att den regionala kulturplanen utarbetas i samverkan med länets kommuner och efter samråd med länets professionella kulturliv och det civila samhället. Med kulturplanen som grund beslutar Statens kulturråd om det statsbidrag som regionen ska fördela. Förordning (2019:1082) (§7).

Region Jönköpings län har tagit fram Regional kulturplan 2023-2025 Jönköpings län i dialog med länets alla kommuner, civilsamhället, det professionella kulturlivet, ideella föreningar, nationella och regionala intresseorganisationer, tjänstepersoner inom kultursamverkansmodellen, kultur- och förvaltningschefer, samt regionala och kommunala politiker.

Synpunkter på förslaget

Ni inbjuds härmed att yttra er över förslag till Regional kulturplan 2023-2025 Jönköpings län.

Remissperioden startar 31 mars 2022 och pågår fram till 1 juni 2022. Därefter fastställer Regionfullmäktige Regional kulturplan 2023-2025 Jönköpings län. Vi ser fram emot synpunkter och tackar för ert engagemang.

Remissförslaget finns på: www.rjl.se/Tillvaxt-och-utveckling/Kultur/remisser/
Av miljöskäl undviker vi pappersutskick.

Viktigt vid remissvar:

Remissvar skickas digitalt till e-postadress: regionen@rjl.se

Ange diarienummer: RJL 2022/525

Remissvaren ska ha kommit in senast 1 juni 2022.

Frågor under remisstiden besvaras av: cajsa.lof@rjl.se 072-225 14 80

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Magnus Jonsson
Kulturutvecklingschef

Regional kulturplan 2023-2025 Jönköpings län

Bakgrund och utgångspunkter

Vision

År 2035 ska Jönköpings län vara Sveriges mest hållbara, attraktiva och tillgängliga region. Länet ska präglas av hållbarhet med möjlighet till boende i attraktiva miljöer, det ska finnas jobb och goda villkor för företagande, utbildning och utveckling, bra kommunikationer och ett rikt fritids- och kulturliv som ger förutsättningar för god hälsa och ett bra liv för alla.

Regional utvecklingsstrategi 2020-2035

Regional utvecklingsstrategi 2020-2035 pekar ut kursen mot Region Jönköpings läns vision. Dokumentet är kopplat till Agenda 2030 och dess beskrivning av en hållbar samhällsutvecklings ekonomiska, sociala och ekologiska dimensioner. Den regionala utvecklingsstrategins inriktningsmål beskriver en hållbar, attraktiv, tillgänglig, smart, kompetent och global region.

Regional kulturplan 2023-2025

De kulturpolitiska målen och prioriteringarna i den regionala kulturplanen 2023-2025 förhåller sig till den regionala utvecklingsstrategin. Den regionala kulturplanen och den regionala utvecklingsstrategin verkar tillsammans för att nå gemensamma målsättningar. Samtidigt är kulturplanen ett verktyg i dialogen med staten avseende fördelning av statliga medel. Sedan 2012 ingår Region Jönköpings län i den nationella kultursamverkansmodellen och har att följa den statliga förordningen om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet (2010:2012) för att främja en god tillgång för länets invånare till professionell teater-, dans- och musikverksamhet, museiverksamhet, biblioteksverksamhet och läs- och litteraturfrämjande verksamhet, konst- och kulturfrämjande verksamhet, regional enskild arkivverksamhet, filmkulturell verksamhet och främjande av hemslöjd.

Nationella kulturpolitiska mål

Den statliga styrningen av regional kulturverksamhet utgår från de nationella kulturpolitiska målen:

- Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund
- Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling

För att nå de nationella kulturpolitiska målen ska kulturpolitiken:

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur

Regionala kulturpolitiska mål

Region Jönköpings län har satt upp följande kulturpolitiska mål:

- Alla ska ges möjlighet att delta i och ta del av länets kulturliv
- Konst och kultur ska vara tillgängliga i och en angelägenhet för hela länet
- Länet kulturliv ska sträva efter kvalitet i både bredd och spets

Kulturpolitikens syfte

- Konst och kultur spelar en central roll i den enskilda människans upplevelse av ett gott liv
- Kulturen genomsyrar länets hela sociala och ekonomiska liv
- Yttrandefrihet och konstens självständighet är hörnstenar i ett demokratiskt samhälle

Strategiska principer

Kulturpolitiken i Region Jönköpings län ska de kommande åren vägledas av:

Armlängds avstånd: principen om armlängds avstånd mellan politik å ena sidan och olika kulturuttryck inklusive museiverksamhet å andra sidan är en förutsättning för ett fritt och demokratiskt kulturliv. Kulturpolitiken ska värna om kulturens egenvärde och det konstnärliga uttryckets frihet även när det utmanar och provocerar rådande normer. I Jönköpings län ska politiker och politiska församlingar i enlighet med sitt demokratiska uppdrag besluta om de offentliga resurserna till konsten och kulturen, men avhålla sig från styrning som påverkar eller riskerar att påverka *vilka* företeelser konstnärer och kulturskapare väljer att skildra, men också *hur* olika företeelser skildras.

Demokratisk öppenhet: skapa rättvisa förutsättningar för alla att delta i kulturlivet – som publik, deltagare eller genom eget skapande. Principen baseras på det nationella kulturpolitiska målet om allas rätt att delta i kulturlivet och FN:s konventioner om de mänskliga rättigheterna.

Konstnärlig kvalitet: värna kvalitet som ett föränderligt, ifrågasatt men nödvändigt mål för kulturpolitiken. Kulturpolitiken kan inte själv åstadkomma konstnärlig kvalitet, men den kan skapa bättre eller sämre förutsättningar för innovation och skapande. En av kulturpolitikens svåraste uppgifter är att vara observant på, och tillräckligt flexibel för att hantera, att det konstnärligt intressanta och nyskapande ofta dyker upp på oväntade ställen.

Social relevans: bidra till att skapa livsmiljöer och verksamheter som upplevs som meningsfulla och stimulerande av dem som lever och verkar i dem. Region Jönköpings län arbetar för ett

kulturliv präglat av jämlikhet, jämställdhet och mångfald, som både värnar konstens egenvärde och de goda effekter som konst och kultur har för samhällsutvecklingen.

Kulturpolitiken i Region Jönköpings län ska även beakta kulturens:

Ekonomiska potential: samverka med andra politikområden i medvetenhet om att kulturen påverkar en regions förmåga till utveckling, genom såväl det fria kulturlivet som institutioner och föreningsliv. Det är viktigt med nya företag inom kulturbranschen, men lika viktigt är att öka kunskapen om kulturens utökade samhällsekonomiska roll. Rimliga ekonomiska villkor till yrkesutövande konstnärer ska ses som samhällsinvesteringar snarare än som bidrag.

Regionala profilering: stärka Jönköpings läns anseende som kulturlän. Kulturellt intressanta platser attraherar både boende, företag och besökare. Det fria och det ideella kulturlivet kan vara lika viktigt för den regionala profileringen som exempelvis kulturhus, mässor och festivaler.

Kulturpolitiska prioriteringar

I arbetet med att uppnå kulturpolitikens nationella och regionala mål utgår Region Jönköpings län från ett antal kulturpolitiska prioriteringar. Prioriteringarna är övergripande och samspelar med varandra. Prioriteringarna ska under planperioden utforskas, utvecklas och stärkas genom samverkan och samråd mellan berörda aktörer.

Kulturlivets infrastruktur

Ett levande kulturliv förutsätter en kulturell infrastruktur med flera sammanhängande delar, som ändamålsenliga och tillgängliga lokaler, fort- och utbildningsmöjligheter, mötesplatser, kontakter med omvärlden, ekonomiska resurser, goda kommunikationer, förtroendefull samverkan mellan berörda parter så som kulturliv, region, kommunala förvaltningar, skola, civilsamhälle, politik och näringsliv. Den kulturella infrastrukturen ska vara dynamisk och ha ett dubbelt fokus, även om allt fler kulturformer präglas av ett deltagande som överbryggar skillnaden mellan utövare och publik. Å ena sidan ska människorna som lever och verkar i Jönköpings län ges möjlighet att ta del av och växa med den livskraft som konsten och kulturen erbjuder. Å andra sidan ska den kulturella infrastrukturen möjliggöra för länets yrkesverksamma kulturskapare att utöva sin konst och därigenom skapa tillgång till denna livskraft. För att attrahera och behålla kulturskapare i Jönköpings län behöver deras villkor stärkas genom utveckling av arbetsmöjligheter och upphovsrättsliga ersättningar, kompetensutveckling och främjande av produktionsvillkor.

Den kulturella infrastrukturen ska stärkas genom att Region Jönköpings län bidrar till att:

- utveckla fler kulturella mötesplatser
- utveckla möjligheten till fler högre konstnärliga utbildningar i länet
- främja kulturskapares villkor
- främja samverkan mellan kulturens aktörer
- utveckla främjandeverksamheten inom konst- och bildningsområdena
- främja arrangörskap och publikutveckling i hela länet
- utveckla kommunernas kapacitet att ta emot professionell kultur
- ta tillvara civilsamhällets engagemang och närvaro i hela länet

Barn och unga

Alla barn har rätt till kultur och ska ha likvärdiga möjligheter att utveckla sina intressen och talanger. Barn och unga har kunskaper, erfarenheter och perspektiv som inte vuxna har och ska därför ses och behandlas med respekt och som en resurs. Med stöd i FN:s barnkonvention ska barns och ungas skapande uppmuntras inom samtliga kulturformer. Barn och unga ska ges möjlighet att möta professionell kultur och prova på olika kreativa uttryck hela vägen genom grundskolan och gymnasiet, till högre konstnärlig utbildning och yrkesliv. Kulturskolor bidrar till att lägga grunden för ett kulturellt skapande hos barn och unga. De utvecklar individen socialt och emotionellt, erbjuder en meningsfull sysselsättning och övar framtida kulturskapare. För att kunna fullgöra sitt viktiga uppdrag och möta samtidens krav bör kulturskolornas utbud breddas och deras status höjas. Det lyckade projektet med regional samordnare av länets kulturskolor bör permanentas och utvecklas samt lyftas in i den regionala organisationen.

Kultur med fokus på barn och unga ska i Region Jönköpings län stärkas genom att:

- öka delaktighet och inflytande
- öka kunskap om nya kulturvanor och kulturuttryck
- öka möjligheter att ta del av professionell kultur
- öka möjligheten för unga kulturskapare att gå från amatör till yrkesutövare
- bredda utbudet och höja statusen för kulturskolor genom att permanenta projektet med regional samordnare av länets kulturskolor och lyfta in det i den regionala organisationen

Tillgänglighet

Kulturlivet i Jönköpings län ska vara tillgängligt för alla att delta i, bidra till och ta del av, oavsett bostadsort och socioekonomiska villkor. Att uttrycka sig genom musik, dans och konst kan vara en genväg till mänskliga möten. När vi delar med oss av det som berör oss på djupet skapas gemenskap och förståelse. Tillgängligheten till kultur ska i Jönköpings län inte heller hindras av kön, könsöverskridande identitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder eller politisk övertygelse.

Region Jönköpings län ska bidra till att sprida kunskap om inkluderande arbetssätt och metoder, och se till att fler utövare, upphovspersoner och konstnärliga ledare med funktionsnedsättning kan berika svenskt och internationellt kulturliv. Konsten utvecklas genom ökad inkludering. ShareMusic & Performing Arts och Freja Musikteater vid Smålands Musik och Teater är viktiga verksamheter i arbetet för att skapa en bred och tillgänglig scen.

Länets kulturliv breddas och stärks av nyanlända professionella kulturskapare som också är en länk till internationella samarbeten och erfarenheter. Kulturen kan minska klyftor mellan människor, och mellan exempelvis landsbygd och stad.

Den svenska minoritetspolitiken ger lagligt skydd för de nationella minoriteterna och ska stärka deras möjligheter till inflytande, samt stödja de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, romani chib, samiska, meänkieli. Region Jönköpings län är ett så kallat förvaltningsområde för finska och har därmed ett särskilt fokus på den sverigefinska minoritetsbefolkningen i länet.

Digitaliseringen har förändrat hur människor tar del av information, kommunicerar och relaterar till varandra. Detta har i sin tur påverkat hur människor tar del av kultur, samt hur de själva kan medverka i kulturella processer. Digitalisering möjliggör ett större och mer varierat utbud av kultur även på mindre orter. Region Jönköpings län arbetar tillsammans med Länsstyrelsen och länets kommuner för att ta tillvara digitaliseringens möjligheter för människor i alla åldrar.

Tillgängligheten till kulturlivet ska i Jönköpings län stärkas genom att:

- öka kompetensen inom tillgänglighetsfrågor
- främja ökad inkludering
- öka geografisk spridning av kultur
- etablera nya spelplatser och utveckla informations- och distributionskanaler
- synliggöra och främja nationella minoriteters kultur, kulturarv och språk
- ta tillvara digitaliseringens möjligheter

Hållbarhet och hälsa

Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling är en viktig utgångspunkt för Region Jönköpings läns arbete med social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Det handlar till exempel om ett strukturerat miljöarbete, en jämlik verksamhet, ett hållbart arbetsliv, hållbar regional utveckling samt en god ekonomisk hushållning och kostnadseffektivitet. Visionen om ett i alla avseenden hållbart samhälle ska genomlysas länets kulturliv. Kulturen och dess olika uttryck ska ges förutsättningar som skapar hållbara system i samhället och samhällsplaneringen. Konst och kultur spelar en viktig roll inom vård och omsorg och bidrar som hälsofrämjare till såväl bättre folkhälsa som samhällsekonomi.

Hållbarhet och hälsa ska i Jönköpings län stärkas genom att:

- låta visionen om ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle ska genomlysas länets kulturliv
- främja kunskapsutbyte och stärka utvecklande strukturer
- utveckla strukturer för arbete med kultur och hälsa som fokuserar på både upplevelse och eget skapande

Interregionalt, internationellt och interkulturellt samarbete

För att öka det kulturella utbytet i länet och över kulturgränser ska interregionala, internationella och interkulturella samarbeten stimuleras. Interregionala samarbeten och utbyten främjar utveckling och hållbar långsiktig tillväxt. De sex regionerna inom Regionsamverkan Sydsverige verkar tillsammans för att utgöra en dynamisk bas för kulturell och regional utveckling. Interregionalt utvecklingsarbete pågår inom ett flertal områden med utgångspunkt i det kulturpolitiska positionspapper som regionerna antagit. Region Jönköpings län ser en stor potential i att fortsätta utvecklas som en nod för interregional samverkan. Dels mot bakgrund av de stora utmaningar som kulturområdet står inför och dels för att gemensamt stärka och utveckla de olika konstområdena. Internationella samarbeten bidrar till att länets invånare i högre utsträckning får tillgång till kultur från hela världen, samtidigt som det stärker möjligheterna för länets kulturaktörer att påverka och synas på den internationella arenan. Interkulturella och gränsöverskridande möten och samverkan bidrar i förlängningen till att motverka diskriminering, att skapa social sammanhållning samt ett mer jämlikt och inkluderande samhälle.

Det interregionala, internationella och interkulturella samarbetet ska i Jönköpings län stärkas genom att:

- utveckla interregionala samarbeten, bland annat inom ramen för Regionsamverkan Sydsverige

- arbeta med yttrandefrihet och mänskliga rättigheter i relation till kultursektorn
- utbyta kunskaper och erfarenheter i internationella och interkulturella nätverk

Samverkan och dialog

Samverkan och dialog är nödvändiga för fortsatt utveckling. Med utgångspunkt i de kulturpolitiska målen initierar, samordnar och utvärderar Region Jönköpings län insatser för att utveckla kulturen i Jönköpings län. I Region Jönköpings län bedrivs arbetet av sektionen för kulturutveckling inom avdelningen Regional utveckling. Sektionen ingår i kultursamverkansmodellen. Utvecklingsarbetet bedrivs som ett processinriktat arbete tillsammans med kommunerna och med kulturlivets intressenter för att med ett regionalt perspektiv komplettera och stödja de kommunala insatserna.

Genom att tydliggöra roller och anlägga ett helhetsperspektiv kan den regionala utvecklingen stärkas även inom andra samhällsområden, som exempelvis kulturella och kreativa näringar (KKN). Men medan kulturföretag är huvudsak för näringspolitiken, förutsatt att de skapar tillväxt och arbetstillfällen, är de för kulturpolitiken enbart *medel*, aldrig *mål* i sig.

Region Jönköpings län samverkar med länets kommuner genom processinriktat arbete i olika forum och med ett gemensamt fokus på utveckling som utgår från kommunernas olika styrkor och utmaningar. Genom kulturchefsnätverket sker samverkan mellan kommunerna och regionen för att gemensamt flytta fram kulturens positioner i länet.

På motsvarande sätt kommer den politiska nivån i Region Jönköpings län att bjuda in till dialogmöten med politiska företrädare för kommunerna. Dialog kring utvecklingsprocesser kan mynna ut i konkreta satsningar och projekt. Kontinuerliga dialoger mellan Region Jönköpings län och kulturlivet syftar till uppföljning av arbetet med de kulturpolitiska målen och de särskilda uppdragen, fördjupad förståelse för varandras förutsättningar och utmaningar, och att gemensamt utforska möjligheter till nya initiativ inom ramen för de kulturpolitiska prioriteringarna. Region Jönköpings län har i uppdrag att bjuda in till dialoger, men initiativ kan också komma från andra aktörer. Dialoger kan vara både konstområdesspecifika och konststartsöverskridande. Region Jönköpings län har särskilda dialoger med de verksamheter som får stöd genom kultursamverkansmodellen och har regionala uppdragsbeskrivningar.

Samverkan och dialog mellan länets kulturaktörer ska stärkas genom:

- att stärka strukturer för samverkan mellan regionen och länets kommuner
- samråd med det fria professionella kulturlivet och intresseorganisationer, folkbildningens organisationer, civilsamhället och det ideella kulturlivet, samt barn och unga
- att initiera dialog mellan kulturens aktörer och ansvariga aktörer inom vård och hälsa, utbildning och skola, civilsamhälle, näringsliv, offentlig miljö och samhällsplanering

Konst- och kulturområden

Region Jönköpings läns kulturpolitiska insatser omfattar utvecklingsarbete inom ett antal konst- och kulturområden. Några av dem är definierade i den statliga förordning (2010:2012) som reglerar kultursamverkansmodellen. Andra områden är definierade av Region Jönköpings län i dialog med företrädare för kommunerna, det fria professionella och ideella kulturlivet samt civilsamhället. Utvecklingsambitionerna inom de olika konst- och kulturområdena styrs av de kulturpolitiska målen och prioriteringarna.

Å ena sidan är det viktigt att understryka att samtliga områden är dynamiska och i ständig utveckling, inget konst- och kulturområde är statiskt och en gång för alla givet. Å andra sidan bör det betonas att det inte finns några fasta gränser mellan de konstarter och kulturformer som nedan presenteras - tvärtom, att överskrida gränser och skapa nya hybrider är konstens och kulturens sätt att fungera.

Arkiv

Arkiv är en del av samhällets kulturhistoriska minne och en kontinuerlig beskrivning och reflektion över samhället förr och nu. Arkiv belyser folkviljans betydelse och funktion i samhällsutvecklingen: hur människor i förening på ett organiserat sätt erövrar, försvarar och utvidgar demokratin. För att kunna göra detta och garantera insyn i den offentliga förvaltningen krävs öppna och tillgängliga arkiv.

Föreningsarkivens möjligheter att samspela med och vara relevanta för föreningar, nätverk och grupper som inte är organiserade på traditionella sätt, behöver förstärkas. Samordningen mellan olika kunskapsbärare inom arkivområdet i Jönköpings län ska fördjupas. Genom samgåendet av Jönköpings läns arkivförbund och Jönköpings läns folkrörelsearkiv skapas en central arkivorganisation med ett övergripande ansvar.

Den tekniska utvecklingen påverkar både insamlandet av information och tillgängliggörandet av insamlat material. Vägen mot e-arkiv har påbörjats. Varken digitalisering eller e-arkiv kan ersätta fysiska arkiv, men innebär fler informationsbärande medier. För tillförlitligheten är det viktigt att insamling, urval, gallring och utställningsproduktion utförs av professionella yrkesutövare.

Region Jönköpings län ska:

- främja samordningen mellan kunskapsbärare inom arkivområdet
- utveckla och säkerställa driften av den nyinrättade centrala arkivorganisationen
- samordna kunskap kring den tekniska utvecklingen av föreningsarkiven
- bidra till samordning av och kunskapsdelning kring e-arkiv i länets kommuner
- utforska möjligheten att ta ett utökat ansvar för företagens arkiv i Jönköpings län

Biblioteksutveckling och läsfrämjande

Biblioteken i Jönköpings län ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning, främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt.

Biblioteksverksamheten i det allmänna biblioteksväsendet regleras i bibliotekslagen (SFS 2013:801). Lagen anger följande prioriterade grupper: personer med funktionsnedsättning, de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska. Den poängterar att folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar. I bibliotekslagen anges att regioner och kommuner ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. Tillsammans med Kungliga biblioteket ska de följa upp hur de antagna biblioteksplanerna har utformats och hur de används.

Den regionala biblioteksplanen har tagits fram av och omfattar Biblioteksutveckling Region Jönköpings län och Sjukhusbiblioteken Futurum. Biblioteksutveckling som utgör den regionala biblioteksverksamheten är en del av kultursamverkansmodellen och ingår i sektionen för kulturutveckling. Uppdraget är att främja samarbete, verksamhetsutveckling och kvalitet när det gäller de folkbibliotek som är verksamma i länet. Biblioteksplanen har tagits fram i dialog med bibliotekscheferna vid länets folkbibliotek. Sjukhusbiblioteken är en del av Futurum, Region Jönköpings läns enhet för forskning och utbildning med uppdraget att stödja kunskapsbaserad vård.

Grunden för folkbibliotekens verksamhet är personalen, som förmedlar tjänster, medier och upplevelser genom att möta användare både digitalt och fysiskt. Folkbiblioteken är en aktör i den digitala samhällsutvecklingen och medverkar till att skapa förutsättningar för invånarna att bli digitalt delaktiga. Folkbibliotekens uppdrag att främja språkutveckling och stimulera till läsning skapar förutsättningar för att aktivt kunna delta i det demokratiska samhället. Det tar sin utgångspunkt i det nationella målet för litteratur- och läsfrämjande: att alla i Sverige ska, oavsett bakgrund och med utgångspunkt i vars och ens särskilda förutsättningar, ges möjlighet att utveckla en god läsförmåga och ha tillgång till litteratur av hög kvalitet.

Region Jönköpings län ska:

- utforska bibliotekens demokratiska uppdrag tillsammans med folkbiblioteken
- stödja metodutveckling för att göra folkbiblioteken tillgängliga för prioriterade målgrupper och nya användare
- stödja folkbibliotekens barnrättsarbete med särskilt fokus på barns delaktighet och inflytande
- främja samverkan mellan folkbiblioteken och lokala aktörer inom digital delaktighet
- bidra till folkbibliotekens kompetensutveckling inom medie- och informationskunnighet (MIK)
- bidra till folkbibliotekens kompetensutveckling inom litteraturförmedling och läsfrämjande
- utveckla biblioterapeutiska arbetssätt för barn och vuxna och bidra till att skapa fler läs- och hälsofrämjande vårdmiljöer

Museer, kulturarv och kulturmiljö

Kulturarv avser såväl materiella som immateriella uttryck, som traditioner, språk, konstnärliga verk, hantverkskunnande, arkiv- och föremålssamlingar, historiska lämningar samt kulturmiljöer och kulturlandskap. Kulturarv är inte statiskt utan något som människor enskilt eller i grupp ständigt omformulerar, förändrar, förstärker och försvagar över tid. Begreppet kulturarv ska tolkas i sin fulla bredd och vara en angelägenhet för fler konst- och bildningsområden. Museisektorns roll som kunskaps- och demokratiutvecklande verksamhetsområde är i förändring. Samhällsuppdraget har breddats och en stödjande museilag har stiftats.

I ett samhälle som befinner sig i snabb strukturell omvandling är museernas bevarandeuppgift en utmaning och en nödvändighet. Minnesinstitutionernas uppdrag är att ge människor möjligheter att förstå och ta ansvar för kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser. Kulturmiljön bidrar till invånarnas trivsel och till regionens profilering. Region Jönköpings län ser det som strategiskt viktigt att kulturarvssektorn utvecklar kulturmiljöområdet med utgångspunkt i de nationella målen, utvecklingsarbetet på nationell nivå och landskapskonventionens intentioner. Samverkan mellan kulturarvsaktörerna i kulturmiljöfrågor ska främjas med särskilt fokus på individernas behov av identitetsskapande och känsla av samhörighet. Civilsamhället, i form av exempelvis hembygdsrörelsen, lämnar viktiga bidrag till kulturarvssektorn.

För att skapa förutsättningar för museiverksamheter som främjar god livsmiljö och hälsa, långsiktighet och innovationskraft, behövs gränsöverskridande samverkan. Nationella och internationella samarbeten inom EU:s ramverk behöver utvecklas systematiskt. Konstnärliga uttrycksmedel och upplevelser bidrar positivt till barns och ungas utveckling till självständiga och kritiskt tänkande individer, och ger även insikter om demokratiska värden. Kulturarvsaktörerna ska tillse att barn och unga, oavsett förutsättningar, kan ta del av kulturarvets mångfald. Jönköpings läns museum är en viktig aktör inom detta arbete och möjliggör eget skapande, delaktighet och inflytande.

Kulturarvssektorn arbetar med digital delaktighet och lärande genom digitala miljöer. Genom sina arkiv och samlingar kan kulturarvsaktörerna öka kunskapen om och intresset för kulturarv och historiebruk samt uppmuntra till källkritiska diskussioner kring kulturarv som identitetsskapande faktor i ett mångkulturellt samhälle.

Region Jönköpings län ska:

- samarbeta med skolan i pedagogiska projekt
- främja tvärssektoriellt arbete för att nå och angå nya målgrupper
- främja fortsatt digitalisering för tillgänglighet, delaktighet och lärande
- stärka samspelet inom kulturmiljöarbetet
- främja samlingstillväxt för materiellt och immateriellt kulturarv

Folkbildning

Folkbildningen i Jönköpings län består av studieförbund och folkhögskolor med olika profiler och ideologiska inriktningar. Idén bakom folkbildningen bygger på livslångt lärande samt frivilligt och aktivt medskapande. Folkbildningen ska ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för att gagna personlig utveckling och delaktighet i samhället.

Folkbildningen syftar till att stärka och utveckla demokratin. Den skapar förutsättningar för människor att påverka sin livssituation och delta i samhällsutvecklingen genom att jämna ut utbildningsklyftor. Ett annat syfte är att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet. Folkbildningen har behov av regional samordning för att öka samarbete och stärka nätverk, vilka i sin tur kan utveckla området.

Folkhögskolan är en egen utbildningsform med ett omfattande utbud av korta och långa kurser där utgångspunkten är människors behov och vilja att lära. Studierna är individanpassade och når bland andra ungdomar med korta eller oavslutade studier.

Flera folkhögskolor i Jönköpings län har kulturprofil och utgör en självklar del i den kulturella infrastrukturen, både som mötesplatser och scener/arenor för kultur i lokalsamhället.

Folkhögskolorna erbjuder utbildningar som förberedelse för högre studier inom det konstnärliga området och har en stor betydelse som utbildningsaktörer för det professionella kulturlivet.

De studieförbund som finns i Jönköpings län har god geografisk spridning. De genomför studiecirkel och kulturarrangemang, och bidrar till att skapa ett varierat kulturliv för invånarna i länet. Tillsammans med medlemsföreningar genomförs kompetensutveckling i olika ämnen. Region Jönköpings län ska utveckla samverkansformerna för att stärka studieförbundens möjligheter att möta invånarnas behov av kulturupplevelser, folkbildning och eget skapande. Studieförbunden skapar förutsättningar för ungas och unga vuxnas kulturutövande. De möjliggör nya pedagogiska inriktningar med hjälp av den digitala tekniken och kan därigenom möta ungas skapande. Region Jönköpings län ska stärka studieförbundens arbete med ungas delaktighet, inflytande, inkludering och skapande.

Region Jönköpings län ska:

- stärka folkhögskolornas betydelse som utbildningsaktör för det professionella kulturlivet
- stärka förutsättningarna för studieförbunden att samarbeta med övrigt kulturliv
- stärka studieförbundens arbete med ungas delaktighet, inflytande, inkludering och eget skapande
- stärka studieförbundens roll i kultur- och samhällsutvecklingen

Fristad

Genom sitt medlemskap i ICORN - International Cities of Refuge Network - står Region Jönköpings län upp för yttrandefrihet och mänskliga rättigheter. Som fristadsregion ges en förföljd konstnär, som inte kan verka fritt i sitt yrke i hemlandet, möjlighet att skapa och samtidigt berika sitt eget konstnärskap och länets kulturliv. Värdskapet bidrar samtidigt till internationalisering av det lokala kulturlivet. Regionen ska verka för samordning och ökad kunskap om fristadsprogrammet i hela Jönköpings län. Region Jönköpings län ska utveckla sin kompetens och samordning som fristadsregion, och verka för att fristadsprogrammet utgör en del inte bara i större kommuner utan även i de mindre kommunerna.

Region Jönköpings län ska:

- verka för samordning och öka kunskapen om fristadsprogrammet i hela länet
- bidra med stöd i form av kompetens och ekonomi till kommuner som blir medlemmar i ICORN

Hemslöjd

Hemslöjd är starkare och mer mångfacetterat än någonsin. Fler aktörer är involverade, vilket både fördjupar och breddar verksamhetsområdet. Många faktorer påverkar: ett skapande av verkliga föremål i den fysiska världen som är kopplat till identitet, kreativitet och livsstil; möjligheten att agera praktiskt och att påverka sin egen och andras situation i vardagen och värdemässigt; ett ökat intresse för historia. Hemslöjd har med tiden, liksom konsthantverk och konst, fått mindre skarpa gränser och en utvidgad tolkning av vad begreppet kan inrymma.

Hemslöjd är påtagligt och värdebärande, på en gång materiell och immateriell kultur, och innefattar ett brett omfång från pyssel till konst, livsstilsfrågor och politiskt engagemang. Hemslöjd kan vara en avgörande faktor för upplevd hälsa och livskvalitet. Digitaliseringen ger förutsättningar för nya sätt att skapa, nya mötesplatser, uttryck och nya samarbeten när det lokala knyts ihop med det globala. Hemslöjd kan vara samhällsutveckling i praktiken med kultur, näring och hållbarhet i fokus.

Region Jönköpings län ska:

- stärka hemslöjdens möjligheter att bidra till individens och samhällets utveckling
- utvidga möjligheterna för hemslöjden att vara en kunskapsbärare för hållbar utveckling

Bild, form och design

Region Jönköpings län arbetar med att utveckla förutsättningarna för konst, design och gestaltad livsmiljö i Jönköpings län. Uppdraget är att möjliggöra konstupplevelser för invånarna, främja eget skapande och skapa förutsättningar för konstnärer att bo och verka i länet.

Till länets fördelar hör en gynnsam geografisk placering mitt i södra Sverige med närhet till landets tre storstadsregioner, goda kommunikationer och många små och medelstora företag inom produktionsindustrin (plast, metall och trä), som kan attrahera designers och konstnärer som arbetar skulpturalt eller med gestaltningsuppdrag. Ett nav för form och design i Jönköpings län är Vandalorum Museum för Konst och Design.

Till utmaningarna hör att länet har få offentliga konstinstitutioner, inget samlande konstmuseum, inga professionella gallerier eller produktionsplattformar, samt inga högre konstnärliga utbildningar. Som konsekvens har Jönköpings län relativt få yrkesverksamma konstnärer. Länet kulturskolor erbjuder barn och unga möjlighet att skapa och ta del av konst, och fria aktörer har utvecklat barn- och ungdomsverksamhet med inriktning på bild och form. I länet finns konstutbildningar på förberedande nivå. Studieförbund och konstföreningar ger kurser i bildkonst och form inom ramen för sin verksamhet. Residensprogram inom bild- och formområdet har börjat etableras i länet. Fler internationella samarbeten behöver komma till stånd.

Region Jönköpings län avser att långsiktigt stärka verksamhetsområdets infrastruktur, bland annat genom stöd till befintliga konstinstitutioner, genom att främja samarbetet mellan kulturskapare, institutioner och andra aktörer och genom att bidra till upprättande av mötesplatser, produktionsplattformar och kollektivverkstäder för länets konstnärer. Andra verkliga åtgärder kan vara att kompetensutveckla konstnärer i hur man söker stipendier, gestaltningsuppdrag etc, samt att avsätta medel för att erbjuda medverkanssättning till de konstnärer som ställer ut på institutioner som följer det s k MU-avtalet.

Region Jönköpings län avsätter medel för konstnärlig gestaltning i samband med ny-, om- och tillbyggnad av sina fastigheter. Detta förhållningssätt kan även omfatta konstnärlig medverkan inom ramen för olika byggprocesser. Sedan 2016 arbetar Region Jönköpings län med enprocentsregeln för ny- och större ombyggnationer.

Region Jönköpings län ska:

- främja intresset för och tillgången på bildkonst, form och design
- skapa mötesplatser och produktionsplattformar för länets konstnärer
- stärka länet som bildkonst-, form- och designregion
- etablera konstnärsresidens
- avsätta medel till utställningsaktörer för medverkansersättning
- tillämpa enprocentsregeln vid gestaltning i Region Jönköpings läns lokaler
- förvalta och tillgängliggöra Region Jönköpings läns konstsamling

Film och rörlig bild

Region Jönköping läns arbete med film och rörlig bild har tre fokusområden:

- barn och unga, filmpedagogik, medie- och informationskunnighet
- filmskapare och produktion
- visning och spridning av film

Film och rörlig bild får allt större uppmärksamhet inom Jönköpings län. Det finns en större efterfrågan och mer produktion av film och rörlig bild än någonsin tidigare. Att se, uppleva och skapa film och rörlig bild i olika former ska vara en möjlighet för alla. Ny teknik och förändrade distributionsformer och konsumtionsmönster har för innehållsproducenterna skapat nya förutsättningar. Film och rörlig bild engagerar yrkesgrupper som regissörer, författare, musiker, bildkonstnärer, skådespelare, scenografer, fotografer med flera. Flera yrkesgrupper är sysselsatta i verksamheter som handlar om produktion, visning och spridning, talangutveckling och pedagogisk verksamhet för barn och unga. Även den ideella sektorn spelar en viktig roll.

I Jönköpings län finns ett mindre antal produktionsbolag inom genrer som spelfilm, dokumentärfilm, animerad film och spel. Region Jönköpings län satsar på talanger bland annat genom ett särskilt riktat stöd för utvecklingen inom film och rörlig bild.

Genom att förändra riktlinjerna för projektbidraget har filmproduktion kommit igång i länet. Med stöd av Svenska Filminstitutet har ett utvecklingsprogram för filmskapare startats. Samarbeten sker inom Regionsamverkan Sydsverige och regionen är med i Filmregionerna. Nätverk och noder skapas i länet med aktörer som Sörängens Folkhögskolas animationslinje, PING kortfilmstävling, Värnamo Filmhistoriska filmfestival och Södra Vätterbygdens folkhögskola.

Region Jönköpings län arbetar för att ge kompetens- och utvecklingsmöjligheter till de aktörer som utgör den regionala infrastrukturen för film och rörlig bild. Genom att stödja samarbete mellan dessa aktörer kan regionen bidra till nya insatser och sätt att arbeta. I Jönköpings län finns utbildningsmöjligheter inom film och rörlig bild i länets folkhögskolor.

Genom samverkan med kommuner, bibliotek, föreningsliv, organisationer och näringsliv kan stabila strukturer byggas för att öka tillgängligheten och möjliggöra en större publik vid visningsarrangemang i Jönköpings län. Här har digitaliseringen stor betydelse. Biografen som visningsplats bör stärkas.

Bland barn och unga ökar både användningen och det egna skapandet av film och rörlig bild. Film- och mediepedagogiken har stor betydelse när det gäller att stärka barns och ungas förmåga att navigera och tolka innehållet i det utbud de tar till sig. Region Jönköpings län ska med medvetna satsningar fortsätta stärka filmkulturell verksamhet inom eget skapande, filmpedagogik och visning och spridning för, med och av barn och unga.

Region Jönköpings län ska:

- stärka förutsättningarna för större filmproduktioner
- etablera en regional filmpolitik inom film och rörlig bild för hela länet
- främja konstnärlig utveckling inom film och rörlig bild
- utveckla hållbara strukturer för visning och spridning av film och rörlig bild
- verka för att alla barn och unga ska ges möjlighet att skapa, se och analysera film och rörlig bild

Litteratur

Litteraturen skärper förmågan till kritiskt tänkande, skapar förutsättningar för inlevelse och förståelse för andra människor, utökar ordförrådet, stimulerar fantasin och skänker njutning och glädje – oavsett om du möter den i form av en bok, ljudbok eller på en digital plattform. De nationella målen för litteratur och läsfrämjande slår fast att ”alla i Sverige ska, oavsett bakgrund och med utgångspunkt i vars och ens särskilda förutsättningar, ges möjlighet att utveckla en god läsförmåga och ha tillgång till litteratur av hög kvalitet”.

Litteraturbranschen – författare, dramatiker, översättare, publicister, förläggare och bokhandlare – utmanas och ges nya möjligheter av den digitala teknikens utveckling och invånarnas ändrade medievanor. I digitaliseringens tidevarv behöver upphovsrätten stärkas och värnas, men också uppdateras utifrån en förändrad produktion, distribution och marknad.

I Jönköpings län finns många litterära arrangörer som tillsammans med folk- och skolbiblioteken bjuder in till offentliga samtal kring litteratur. För att säkra ett fritt och demokratiskt samhälle där alla, utifrån sina förutsättningar, kan ta plats och påverka är det viktigt att öka invånarnas medie- och informationskunnighet och stödja den goda litteraturen och journalistiken i en tid präglad av ett ständigt pågående mediebrus, falska nyheter och starka kommersiella intressen. Det är därför viktigt att barn och unga från tidig ålder ges möjlighet att komma i kontakt med litteratur och berättelser. Möjlighet att läsa och att uttrycka sig i skrift ska under uppväxten uppmuntras och övas med hjälp av kulturskola, bibliotek, bildningsförbund och föreningsliv.

Viktiga aktörer är Smålands Litteraturfestival, Kultivera i Tranås, Litteraturhuset i Jönköping, kurs i kreativt skrivande på Jönköping University och författarlinjen på Sörängens folkhögskola, och journalistlinjen på Södra Vätterbygdens folkhögskola. Alla har en viktig roll att fylla i att utveckla ungas skrivlust och skapa utrymme för ungas berättelser och perspektiv.

För att synliggöra det arbete som utförs inom litteraturområdet och ge läsarna möjlighet att möta professionellt verkamma författare ska fler digitala och fysiska arenor etableras. En central roll spelar folkbiblioteken i Jönköpings län, som har såväl kompetens, medier som lokaler.

Region Jönköpings län ska:

- främja litterära verksamheter för barn och unga

- se över och justera bidragssystem och stipendier till författare
- omvärldsbevaka andra finansieringsformer och publiceringsformer
- stärka, och vid behov skapa, lokala och regionala nätverk för verksamma inom litteraturområdet
- stärka arenor för professionella författare, även scenkonstnärligt och tvärkonstnärligt

Scenkonst - teater, dans, musik och samtida cirkus

Scenkonstområdet i Jönköpings län består av institutioner, fria grupper, enskilda kulturskapare och arrangörer inom bland annat teater, dans, musik och samtida cirkus. Här finns också de kommunala kulturskolorna, studieförbund, kulturella amatörgrupper och konstnärliga utbildningar på folkhögskole- och yrkeshögskolenivå. Tillsammans bildar dessa ett ekosystem av aktörer som står för ett varierat utbud i hela länet.

Två institutioner inom scenkonstområdet får statsbidrag genom kultursamverkansmodellen: Smålands Musik och Teater och Riksteatern Jönköpings län. De har i uppdrag att levandegöra kulturarvet och traditionerna, samt stå för utveckling och förnyelse med konstnärlig kvalitet som vägledande mål och princip. Institutionerna står också som garant för långsiktighet och kontinuitet i utbudet, och kan i kraft av sin verksamhets anseende locka scenkonstnärer med nationell och internationell lyskraft till Jönköpings län. Institutionerna står för huvuddelen av arbetsmarknaden för yrkesutövande kulturskapare i länet.

I Jönköpings län finns också ett antal fria teatergrupper och danskompanier som spelar en viktig roll inom scenkonstområdet. En stor del av teaterföreställningarna riktar sig till unga målgrupper och är turnerande, vilket bidrar till att unga i hela länet får möta professionell scenkonst.

Riksteaterföreningarna i Jönköpings län och deras regionala organisation, Riksteatern Jönköpings län, är centrala aktörer för att nå ut med scenkonst i hela länet. De bidrar till att ett kvalitativt utbud inom teater, dans, musikteater och samtida cirkus får chansen att möta en publik i de flesta av länets kommuner, oavsett storlek.

Region Jönköpings läns uppdrag är att genom strategiskt stöd, samordning och i dialog med nyckelaktörer arbeta för att stärka scenkonstens ställning i Jönköpings län, och skapa förutsättningar för de konstnärer som verkar inom området. Regionen ska verka för ökad internationalisering genom utbyten och samarbeten mellan kulturskapare och mellan aktörer.

Scenkonstens ställning i Jönköpings län ska utvecklas och stärkas genom att institutionerna ges möjlighet att inom ramen för sina uppdrag bedriva konstnärligt utvecklingsarbete. Villkoren för fria scenkonstaktörer och professionella kulturskapare ska stärkas för att möjliggöra att scenkonst av hög kvalitet når fler invånare i hela Jönköpings län.

Särskilt fokus ska läggas på de unga arrangörerna i länet för att säkra och stärka en långsiktig utveckling av scenkonstområdet. Riksteatern och Unga Spira, Smålands Musik och Teaters turnerande verksamhet, spelar en central roll i att främja barns och ungas möte med en professionell scenkonst. Projektet Kulturrätten, som jobbar med att ge barn och unga en likvärdig rätt till kultur i skolan, ska fortsätta sitt metodutvecklingsarbete och pröva nya arbetssätt under kommande år. Smålands Musik och Teater och Riksteatern Jönköpings län har i uppdrag att hitta former för att stärka samverkan med de kommunala kulturskolorna.

Formerna för dialog ska utvecklas mellan institutioner, arrangörer och kommuner kring turnerande scenkonstföreställningar och gästspel. Ett särskilt prioriterat område är att stötta länets tretton kommuner i att med sina olika förutsättningar bidra till konstområdets utveckling och ge sina invånare möjlighet att ta del av professionell scenkonst.

Inom scenkonstområdet, liksom övriga konstnärliga yrkesområden, saknas utbildningsmöjligheter på högskole- och universitetsnivå i Jönköpings län. För att stärka återväxten och inflyttning av professionell yrkeskompetens ska Region Jönköpings län stärka kulturskaparnas villkor, både som kreativa näringsidkare och genom att stimulera tvärssektoriella samarbeten och verksamheter.

Region Jönköpings län ska:

- öka tillgängligheten till institutionernas och de fria aktörernas verksamheter och utbud
- främja barns och ungas möte med scenkonsten
- främja samverkan mellan institutionerna, de fria professionella och ideella scenkonstaktörerna och kommunerna
- förstärka strukturerna för samverkan
- verka för en sammanhållen utbildningskedja
- främja samarbete mellan bildningsorganisationer, musiker och arrangörer
- kompetensutveckla arrangörer

Dans

Dansutvecklingen i länet har stärkts genom samverkan mellan organisationer, institutioner, studieförbund, fria utövare och kommuner. Samverkan på nationell nivå är nödvändig för att effektivisera turnéläggning, tekniksättning och utbudspresentationer samt för att tillhandahålla spetskompetens och samordna kompetensutbyte.

Turnéläggning och arrangörskap kräver kunskap om lokala och regionala förutsättningar samt kompetens inom konstområdet och främjandearbete. För att stärka utvecklingen av och tillgängligheten till dans i hela Jönköpings län behöver infrastrukturen utvecklas. Produktionsförhållanden och stödstrukturer för fria koreografer och dansare behöver utvecklas för att möjliggöra etablering av yrkesverksamma danskonstnärer. För att öka utbudet av dansproduktioner i hela länet krävs fler dansanpassade spelplatser och arrangörsutveckling. All dans behöver inte kravs specifika platser. Det hör till vissa dansformers fördel att den kan utövas på platser där annan kultur inte alltid finns. Dans förekommer dessutom ofta i olika tvärkonstnärliga konstellationer.

Region Jönköpings län arbetar med att sprida dans till hela Jönköpings län genom digitala lösningar, så kallade Dansbänkar. De regionala dansaktörerna ska tillsammans med kommunerna stimulera samverkan och samordning mellan lokala dansaktörer. I länet finns etablerade nätverk samt två stora scener, Kulturhuset Spira och Gummifabriken. Smålands Musik och Teater har ett ungt danskompani som drivs i projektform. Det spelar en viktig roll för unga som vill etablera sig inom dansområdet och bidrar till att locka danskonstnärer till länet. Dansen har tidigare spelats på traditionella teaterscener, men eftersom det finns få stora scener ute i länet har det exkluderat många från att ta del av dans. Residensverksamhet ska bli ett inslag i det övergripande regionala arbetet. Dansen behöver hitta nya mötesplatser där den kontinuerligt får möta invånare och deltagare.

Region Jönköpings län ska:

- stärka tillgängligheten till danskonsten i hela länet
- främja möjligheter för danskonstnärer att etablera sig i Jönköpings län

Musik

Musiklivet är rikt i Jönköpings län. För det breda musicerandet har såväl studieförbund som kyrkor spelat en viktig roll som skola, scen och sammanhang. Kulturskolan är stark på musikområdet. Jönköpings läns musikliv kännetecknas av föreningar och arrangörer, musikgrupper, körer, orkestrar och yrkesverksamma musiker. Södra Vätterbygdens folkhögskola erbjuder musikutbildning och en utbildning inom ljud- och musikproduktion finns sedan 2022 inom Yrkeshögskolan Jönköping. På Smålands Musik och Teater återfinns den professionella Sinfoniettan. Runt om i länet finns flera initiativ, både privata scener och lokala aktörer, som med nationell samordning främjar livemusik: Svensk Live, Småland Live, Folkets hus och parker. En utmaning ligger i bristen på samordning och infrastruktur. För att musiker ska få arbetstillfällen krävs förstärkning av arrangörsledet. Att ta tillvara och främja genreöverskridande projekt och produktioner i nya format är viktigt för konstnärlig utveckling inom området, liksom att utnyttja de möjligheter digitaliseringen innebär.

Region Jönköpings län ska:

- skapa nätverk, mötesplatser och förutsättningar för professionella musiker (så att de kan bo kvar och verka i Jönköpings län)
- stärka arrangörsledet inom musikområdet

Samtida cirkus

Samtida cirkus är en konstform under stark utveckling med etablering av nya aktörer i länet. Centralt för en fortsatt utveckling av konstformen är att stödja samverkan mellan aktörerna och att stärka förutsättningarna att verka i länet. JONK! Scenkonst är en ideell kulturförening med inriktning mot samtida cirkus som samverkar med Region Jönköpings län och som har presenterat nationella och internationella konstnärer inom cirkus, dans och teater i flertalet av länets kommuner. För att främja samtida cirkus i Jönköpings län behöver nätverk byggas både regionalt, nationellt och internationellt.

Region Jönköpings län ska:

- etablera samtida cirkus genom att kartlägga konstnärer och spelplatser
- skapa produktionsmöjligheter för yrkesverksamma cirkuskonstnärer

Spelkultur

Spelkultur är ett samlingsnamn för estetiska uttryck och upplevelser som är kopplade till spel och spelande. Det är en kulturform - eller rättare sagt kulturformer - som vetter åt flera håll och ingår i hybrider med många olika konstformer. Inom den globala nöjesindustrin engagerar den digitala spelkulturen världskända skådespelare, musiker, manusförfattare, bildkonstnärer och grafiker. I andra ändan av spektrumet återfinns lajvrörelsen som i lokala föreningar, genom konstnätverk och hemslojd, scenografi, författande och kostymmakande, återskapar miljöer i verkligheten hämtade från fantasin och historiska miljöer. Någonstans mittemellan skapar bordrollspelare nya världar och fantastiska historier genom ett sagoberättande som knyter an till urgamla myter och legender, medan figurspelarna utforskar beprövade skulpturtekniker i skapandet av sina figurer.

Spelande är motsatsen till passiv kulturkonsumtion. Det förutsätter alltid ett aktivt deltagande av spelarna själva. De är aldrig enbart producenter eller konsumenter, utan alltid både och: medskapare.

Enligt Statens Medieråd spelar hälften av alla barn mellan nio och arton år datorspel, men spelkulturen är inte begränsad till barn och unga. Den är också en stor och snabbt växande kulturindustri.

Jönköpings län är ett av landets starkaste inom spelkultur. I Jönköping samlar Dreamhack tiotusentals LANare. Flera kommuner satsar på e-sport och ”spelifiering” (gamification - användande av spelelement inom exempelvis pedagogik) inom skola och näringsliv. Länet har världens största datorspelsfestival två gånger om året, flera starka rollspelsföreningar, en stor cosplayfestival med besökare från hela landet, arrangerar SM i figurspel och har uppdaterade studieförbund som jobbar aktivt med folkbildning på området, samt regionala projekt som jobbar med spelkultur.

Genom sin blandning av global nöjesindustri och lokal föreningsverksamhet, hypermodern teknik och urgammalt sagoberättande, tidsslukande eskapism och gränsöverskridande samtidskonst, utgör spelkulturen en kulturpolitisk utmaning som Region Jönköpings län har beslutat sig för att anta.

Region Jönköpings län ska undersöka:

- hur en offentligt finansierad regional kulturpolitik kan stödja de initiativ inom länets spelkultur som syftar till demokratisk öppenhet, konstnärlig kvalitet och social relevans

Kulturpolitisk organisation, roller och uppdrag

Kulturpolitiken står inför komplexa utmaningar som kräver en tillitsfull samverkan där olika roller och funktioner samspelar för att nå kulturpolitiska mål. Samverkan är en ständig utvecklingsprocess som stärks genom kunskaps- och erfarenhetsutbyte, tydliggörande av roller och ansvarsfördelning samt en ökad medvetenhet om kulturpolitikens innehåll och betydelse.

Region Jönköpings län

Region Jönköpings län har en politisk organisation med regionfullmäktige, regionstyrelse och tre nämnder. Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet ansvarar för kulturpolitiska frågor, samt andra områden som har betydelse för hållbar och långsiktig regionutveckling.

Region Jönköpings län stöder kulturaktörer, institutioner, det fria professionella kulturlivet och folkbildning genom verksamhets- och projektbidrag samt arrangörsbidrag och stipendier. Med utgångspunkt i de kulturpolitiska målen initierar, samordnar och utvärderar Region Jönköpings län insatser för att utveckla kulturen i Jönköpings län. Region Jönköpings läns utvecklingsarbete av kulturen bedrivs av sektionen för kulturutveckling inom avdelningen Regional utveckling. Sektionen ingår i kultursamverkansmodellen. Utvecklingsarbetet bedrivs som ett processinriktat arbete tillsammans med kommunerna och med kulturlivets intressenter för att med ett regionalt perspektiv komplettera och stödja de kommunala insatserna.

Region Jönköpings län arbetar utifrån den kulturpolitiska principen om armlängds avstånd. Vid handläggning av projektansökningar som kräver konstnärliga bedömningar anlitas i möjligaste mån särskilda referenspersoner med expertkunskap. Vid politiska beslut om bidrag till kulturverksamheter tillämpas jävsreglerna.

Kommunerna

Kommunerna står för den största delen av kulturens resurser i länet och har det kulturpolitiska ansvaret för huvuddelen av den offentligt finansierade kulturverksamheten i länet. I kommunerna möter invånarna kulturen i sin vardag. Varje kommun beslutar om sina egna ambitionsnivåer och sina kulturpolitiska inriktningar.

Jönköpings län har 13 kommuner som organiserar sin kulturpolitik på olika sätt. De flesta kommunerna är relativt små befolkningsmässigt och har därmed också begränsade resurser för att bedriva det kulturpolitiska utvecklingsarbetet. Kommunens politiska organisation skiljer sig åt och i flertalet kommuner behandlas kulturpolitiska frågor i samma nämnder som fritids- och utbildningspolitiska frågor.

Region Jönköpings län och kommunerna verkar tillsammans för ett närmare samarbete såväl interkommunalt som mellan kommunerna och regionen. Genom att bedriva gemensamt utvecklingsarbete med utgångspunkt i parternas kulturpolitiska prioriteringar används kommunala, regionala och statliga resurser mer effektivt och parternas olika styrkor tas tillvara.

Verksamheter med stöd från Region Jönköpings län genom kultursamverkansmodellen:

- Smålands Musik och Teater, Region Jönköpings län
- Kulturutveckling, Region Jönköpings län (utvecklingsverksamhet inom film, dans, bild och form, hemslöjd, regionbibliotek och litteratur)
- Jönköpings läns museum

- Jönköpings läns folkrörelsearkiv
- Riksteatern Jönköpings län
- Vandalorum Museum för Konst och Design
- ShareMusic & Performing Arts (förutsatt att nämnden tar beslut innan planen antas)

Verksamheterna inom kultursamverkansmodellen har alla specifika uppdrag inom sitt område. Gemensamt för uppdragen är att:

- långsiktigt planera och agera enligt de nationella och regionala kulturpolitiska målen, kulturplanens prioriteringar samt regionens utvecklingsstrategi.
- tillämpa barnrättsperspektivet i verksamheten utifrån FN:s barnkonvention i ett systematiskt och utvecklingsinriktat arbete.
- utveckla strukturer för samråd med länets aktörer inom berört konst/bildningsområde

Samråd och samverkan

Samverkan och samråd är nödvändiga för att stärka utvecklingen i länet och ska ske med lokala, regionala, nationella och internationella parter. Strukturerna för samverkan och samarbete ska stärkas ytterligare under planperioden och utvecklas tillsammans med aktuella parter.

Samverkan mellan Region Jönköpings län och länets kommuner

Region Jönköpings län samverkar med länets kommuner genom processinriktat arbete i olika forum och med ett gemensamt fokus på utveckling som utgår från kommunernas olika styrkor och utmaningar. Genom kulturchefsnätverket sker samverkan mellan kommunerna och regionen för att gemensamt flytta fram kulturens positioner i länet. För den kommande kulturplanperioden kommer tre särskilda områden prioriteras:

- Bibliotekssamverkan
- Scenkonst i hela länet
- Kulturarv

På motsvarande sätt kommer den politiska nivån i Region Jönköpings län att bjuda in till dialogmöten med politiska företrädare för kommunerna.

Samråd mellan Region Jönköpings län och kulturlivet

Kontinuerliga dialoger mellan Region Jönköpings län och kulturlivet syftar till både uppföljning av arbetet med de kulturpolitiska målen och de särskilda uppdragen, fördjupad förståelse för varandras förutsättningar och utmaningar och att gemensamt utforska möjligheter till nya initiativ inom ramen för de kulturpolitiska prioriteringarna. Region Jönköpings län har i uppdrag att bjuda in till dialoger, men initiativ kan också komma från andra aktörer.

Samråd som specifikt avser den regionala kulturplanen ska ske enligt följande:

- samråd med de av regionen upprättade konst/bildningsområdesdialogerna eller motsvarande
- samråd med det fria professionella kulturlivet och intresseorganisationer

- samråd med folkbildningens organisationer
- samråd och samverkan med civilsamhället och det ideella kulturlivet
- samråd med barn och unga.

Interregional samverkan

Region Jönköpings län samverkar interregionalt inom olika projekt, processer och nätverk på både politisk nivå och mellan tjänstepersoner och andra aktörer. Samordning och samutnyttjande av kompetenser och resurser över regiongränserna kan öka förutsättningarna för att de kulturpolitiska målen uppnås. Befintliga, framgångsrika samarbeten ska fördjupas och nya initiativ är på väg att utvecklas.

Regionsamverkan Sydsverige

De sex regionerna inom Regionsamverkan Sydsverige - Region Blekinge, Region Halland, Region Jönköping, Region Kalmar län, Region Kronoberg och Region Skåne - verkar tillsammans för att utgöra en dynamisk bas för kulturell och regional utveckling. Bakgrunden är det sydsvenska kulturpolitiska positionspapper som regionerna antagit. När Sydsverige samverkar förbättras förutsättningarna för konstnärlig produktion och förnyelse. Samarbete över de administrativa gränserna möjliggör insatser som ingen region hade kunnat genomföra på egen hand. Inom Regionsamverkan Sydsverige finns gemensamma kulturpolitiska ambitioner för ett flertal konstområden och för att utveckla interregionala samverkansstrukturer. Ett enat Sydsverige skapar ett starkt kulturliv.

Samverkan mellan Region Jönköpings län och staten

Region Jönköpings län för årliga samtal med Kulturrådet kring utvecklingsområden, samt frågor om att utveckla och fördjupa dialoger om kultursamverkansmodellen. Myndigheten för kulturanalys och Kulturrådet förser Region Jönköpings län med kulturstatistik och uppföljning. Region Jönköpings län för dialog med andra nationella aktörer som Svenska Filminstitutet, Riksarkivet, Riksantikvarieämbetet, Kungliga biblioteket och Nämnden för hemslöjdsfrågor, för en nationell överblick inom respektive områden.

Region Jönköpings län ska samverka med Länsstyrelsen Jönköpings län i frågor gällande kulturmiljö, kulturarv, integration och andra gemensamma utvecklingsområden.

Implementering och revidering

Kulturplanen kompletteras med uppföljningsbara handlingsplaner utifrån regionala prioriteringar, samt uppdragsbeskrivningar för de verksamheter som ingår i kultursamverkansmodellen. I handlingsplaner, uppdrag och uppföljning ska jämställdhets-, barnrätts- och hållbarhetsperspektiv integreras, analyseras och synliggöras.

Handlingsplaner

För implementering och uppföljning av kulturplanen ska berörda verksamheter inom kultursamverkansmodellen utforma handlingsplaner för kulturpolitiska prioriteringar och verksamhetsområden.

Handlingsplanerna ska innehålla en övergripande analys och beskriva önskade förflyttningar inom området under planperioden. Handlingsplanerna utvecklas i samråd med relevanta aktörer så att verksamheter kan samverka och komplettera varandra. Handlingsplaner ska finnas tillgängliga för kommuner och kulturliv. Handlingsplanerna följs upp och revideras årligen och utgör det huvudsakliga underlaget för uppföljning av kulturplanen.

Handlingsplanerna ska också innehålla en beskrivning av de ekonomiska och organisatoriska möjligheterna för att nå de kulturpolitiska prioriteringarna.

Uppdragsbeskrivningar

Uppdragsbeskrivningar finns för de regionalt finansierade kulturverksamheterna (se sidan xx) inom kultursamverkansmodellen.

Uppdragen följer kulturplanen och innebär ett särskilt ansvar att långsiktigt planera och agera enligt de nationella och regionala kulturpolitiska målen, den regionala utvecklingsstrategin samt kulturplanens prioriteringar.

Uppdragen följs upp årligen i dialog med ansvariga politiker och tjänstepersoner från Region Jönköpings län.

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning och utvärdering fokuserar dels på de kulturpolitiska prioriteringarna genom uppföljning av handlingsplaner och bidrag till regionala verksamheter inom kultursamverkansmodellen och dels på mer långsiktiga kulturpolitiska effekter.

Uppföljning av verksamheter inom kultursamverkansmodellen

Region Jönköpings län är i egenskap av mottagare av det statliga stödet ansvarig för uppföljning av bidragen till de regionala kulturverksamheterna. Uppföljningen ska vara ett stöd i dialogen mellan stat, län, kommuner och andra aktörer inom kulturområdet. Region Jönköpings län rapporterar årligen till Kulturrådet via de framtagna riktlinjerna för kvantitativ och kvalitativ uppföljning. Kulturdatabasen är ett verktyg för insamling av kvantitativ data, som har standardiserade kriterier för kulturstatistik och kan utgöra en plattform för att jämföra både regional och nationell statistik.

Uppföljning av invånarperspektivet

Genom regionala undersökningar om kulturvanor får nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet ökade insikter i invånarnas eget kulturskapande och hur de använder sig av kulturlivet. Region Jönköpings län genomförde 2022 i samarbete med SOM-institutet en omfattande kulturvaneundersökning och strävar efter att genomföra detta regelbundet. Genom Folkhälsoenkät Ung kompletteras bilden av barns och ungas kulturvanor.

Utvärdering av kulturpolitiska effekter

De långsiktiga effekterna av den regionala kulturpolitiken kan utläsas ur de resultat som den löpande uppföljningen av handlingsplaner visar. Det kommer även att krävas ytterligare kvalificerade analyser.

Region Jönköpings län bör skaffa sig en mer samlad bild av de kulturpolitiska effekterna på längre sikt genom ett nära samarbete med kulturpolitisk och annan samhällsforskning.

Resultaten kan komma att återkopplas genom seminarier och dialog med invånare och företrädare för kommuner och kulturverksamheter.

Dialogprocess

För att en regional kulturplan ska kännas angelägen för alla inblandade aktörer och utgöra en färdplan för att nå kulturpolitiska mål, behöver den vara förankrad och utgå från en relevant analys. Utformningen av Regional kulturplan 2023-2025 Jönköpings län har skett i samverkan mellan förvaltning och politik på både kommunal och regional nivå, och i samråd med civilsamhälle, det fria kulturlivet och kulturinstitutioner. En styrgrupp bestående av regional utvecklingsdirektör, regional kulturutvecklingschef, kulturstrateg och kommunikatör har ansvarat för arbetet och gett Nätverkstan i uppdrag att processleda, bistå med analys och språkligt utforma denna kulturplan.

Dialog med fria kulturlivet

För att få en fördjupad inblick i olika konst- och kulturområdets förutsättningar, utmaningar och möjligheter har dialoger genomförts inom mer specifika områden: 1) teater, dans, samtida cirkus och opera, 2) film, medie- och informationskunskap och spelkultur, 3) arkiv, museum, kulturmiljö, natur- och kulturarv, 4) bildning, litteratur och yttrandefrihet 5) bild och form, hemslöjd och gestaltad livsmiljö, 6) musik, 7) dialog för dem som inte hade möjlighet att delta på dagtid, alla områden, 8) dialog med unga.

Fokus under dessa dialoger var att lyssna in civilsamhället och det fria kulturlivet, men även tjänstepersoner, representanter från kulturorganisationer och politiker deltog. Dialogerna med konst- och kulturliv samlade ca 120 deltagare. Dialogerna kompletterades sedan med fördjupade intervjuer med Smålands Musik och Teater och Unga Spira, regional kulturskolesamordnare från Värnamo, ansvarig för minoritetsfrågor i Gislaveds kommun, Riksteatern Jönköpings län och Jönköpings läns folkrörelsearkiv.

Dialog med kommuner

Genom workshop och dialog med politiker, tjänstepersoner och förvaltningschefer på regional och kommunal nivå diskuterades kulturpolitikens roll och syfte, de nationella och regionala kulturpolitiska målen samt prioriteringar för den kommande planperioden. I en process med sammanlagt tre träffar utbyttes kunskap, erfarenhet och perspektiv. Ett viktigt underlag för dessa dialoger var sammanställningen av alla dialoger som förts med civilsamhälle, det fria kulturlivet, institutioner och barn och unga. Särskilda dialoger har också ägt rum med nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitets kulturutskott och sektionen för kulturutveckling inom förvaltningen för regional utveckling.

En samverkansgrupp kvalitetssäkrade processen och utgjorde ett viktigt dialogstöd tack vare mångfalden av perspektiv, kunskaper och erfarenheter de medverkande personerna förde med sig in i arbetet. Gruppen, som alla representerade och talade för en större organisation, intressen eller målgrupp, bestod av Cajsa Löf, kulturstrateg, Region Jönköpings län; David Norrfjärd, kultur- och fritidschef, Vaggeryds kommun; Stewe Jonsson, kultur- och fritidschef, Vetlanda kommun; Johan Gärskog, Jönköpings läns museum; Niclas Flink, kulturutvecklare, Region Jönköpings län; Lena Bohman, Regional Utveckling, Region Jönköpings län; Johanna Billvén, Regionbiblioteket, Region Jönköpings län; Carl Ljungman, KLYS; Carl-Johan Sanglert, Länsstyrelsen; Lisbeth Lindholm Vattras, Ideell Kulturallians; Eva Karlsson, Folkets Hus och Parker; Ellen Lundkvist, MUCF.

Underlag för denna kulturplan är även de årliga kulturforum som Region Jönköpings län arrangerar. Dialoger genomförs också årligen inom konstområdena bild och form, dans, hemslöjd och film, vilket ger en lägesbild som ligger till grund för prioriteringar och utvecklingsområden.

Remissinstanser

Följebrev till remissversion av Biblioteksplan Region Jönköpings län 2023-2025

Information om Biblioteksplan Region Jönköpings län 2023-2025

Enligt [Bibliotekslag SFS 2013:801](#) ska både kommuner och regioner anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet (§17). Riktlinjerna i [Biblioteksplan 2.1](#) tydliggör att biblioteksplanen ska vara politiskt antagen och att den är en separat handling.

Denna biblioteksplan omfattar Biblioteksutveckling Region Jönköpings län, som blir det nya namnet på Regionbibliotek Region Jönköpings län i samband med att planen börjar gälla 2023. Biblioteksutveckling utgör den regionala biblioteksverksamheten med uppdraget att främja samarbete, verksamhetsutveckling och kvalitet när det gäller de folkbibliotek som är verksamma i länet enligt [Bibliotekslag SFS 2013:801](#) (§11). Biblioteksutveckling Region Jönköpings län är en del av kultursamverkansmodellen ([Förordning 2010:2012](#)), inryms i punkt 3 biblioteksverksamhet och läs- och litteraturfrämjande verksamhet (§8) och ingår även fortsättningsvis som ett verksamhetsområde i den regionala kulturplanen.

Denna biblioteksplan omfattar även Sjukhusbiblioteken som är en del av Futurum, enhet för forskning och utbildning i Region Jönköpings län. Uppdraget är att stödja kunskapsbaserad vård och målgrupper är personal, patienter, anhöriga, studenter och allmänheten.

Remissversionen av Biblioteksplan 2023-2025 har tagits fram av Biblioteksutveckling Region Jönköpings län och Sjukhusbiblioteken Futurum. Då Biblioteksutveckling Region Jönköpings läns uppdrag handlar om folkbiblioteken i länet, har dialog med bibliotekscheferna förts under arbetet med planen.

Synpunkter på förslaget

Ni inbjuds härmed att yttra er över förslag till Biblioteksplan Region Jönköpings län 2023-2025.

Remissperioden startar 31 mars 2022 och pågår fram till 1 juni 2022. Därefter fastställer Regionfullmäktige Biblioteksplan Region Jönköpings län 2023 - 2025. Vi ser fram emot synpunkter och tackar för ert engagemang.

Dokumentet med bilagor finns på www.rjl.se/Tillvaxt-och-utveckling/Kultur/remisser/

Av miljöskäl undviker vi pappersutskick.

Remissvaren ska ha kommit in senast 1 juni 2022.

Vänligen ange diarienummer: RJL 2022/564

Synpunkter skickas digitalt till e-postadress: regionen@rjl.se

Frågor under remisstiden besvaras av: johanna.billven@rjl.se 010-2428498

Karin Hermansson
Regional Utvecklingsdirektör

Magnus Jonsson
Kulturutvecklingschef

Remissversion Biblioteksplan Region Jönköpings län 2023-2025

Biblioteken ska verka för det demokratiska samhällets utveckling. Det sker genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning, främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt.

Biblioteksverksamheten i det allmänna biblioteksväsendet regleras i bibliotekslagen (SFS 2013:801). Lagen anger följande prioriterade grupper: personer med funktionsnedsättning, de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska. Den poängterar också att folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar.

I bibliotekslagen anges att regioner och kommuner ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. Tillsammans med Kungliga biblioteket ska de också följa upp hur de antagna biblioteksplanerna har utformats och hur de används.

Denna plan har tagits fram av och omfattar Biblioteksutveckling Region Jönköpings län och Sjukhusbiblioteken Futurum. Biblioteksutveckling som utgör den regionala biblioteksverksamheten är en del av kultursamverkansmodellen och ingår i sektionen för kulturutveckling. Uppdraget är att främja samarbete, verksamhetsutveckling och kvalitet när det gäller de folkbibliotek som är verksamma i länet. I arbetet med planen har dialog med bibliotekscheferna vid länets folkbibliotek därför förts. Sjukhusbiblioteken är en del av Futurum, enhet för forskning och utbildning i Region Jönköpings län med uppdraget att stödja kunskapsbaserad vård.

De utmaningar och behov som identifierats, formuleras i planen som strategiska fokusområden respektive utvecklingsområden. Tillgänglighet och ett inkluderande förhållningssätt är genomgående perspektiv, eftersom biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.

Biblioteksplanen är styrande för den egna biblioteksverksamheten och för de politiska beslut som rör den. För kommunala biblioteksplaner är den vägledande.

Planens syfte är

- att tydliggöra verksamheternas uppdrag, ansvarsområden och kompetens
- att vara ett stöd för prioritering och planering av utvecklingsinsatser

Biblioteksplanen fastställdes av regionfullmäktige [åå-mm-dd] och kommer att följas upp genom Region Jönköpings läns ordinarie styrsystem.

Biblioteksutveckling Region Jönköpings län

Verksamhetsidé

Dela kunskap – främja samverkan – möjliggöra utveckling

Målgrupp

Den primära målgruppen är personalen vid folkbiblioteken i Jönköpings län, där bibliotekscheferna är de främsta dialog- och samarbetsparterna.

Verksamhet

Biblioteksutveckling arbetar på strategisk nivå för att länets invånare ska erbjudas en relevant och jämlik biblioteksverksamhet av hög kvalitet. Utgångspunkten för verksamheten är folkbibliotekens behov och lokala förutsättningar samt bibliotekslagen, Regional kulturplan 2023-2025 Jönköpings län som verkar tillsammans med Regional utvecklingsstrategi 2020-2035 för att nå gemensamma målsättningar och andra styrdokument.

Arbetsformer

Biblioteksutveckling initierar, driver, handleder och följer upp projekt och processer i nära samverkan och dialog med folkbiblioteken. Ett handledande förhållningssätt som också är processororienterat främjar och stimulerar reflektion, kommunikation och lärande med koppling till forskning. Genom att tillsammans med folkbiblioteken söka, utforska och dela nya kunskaper samt prova nya metoder möjliggörs utveckling och främjas samverkan.

Biblioteksutveckling stödjer systematiskt förbättringsarbete med grund i biblioteksplanerna. Kvalitet och långsiktig hållbarhet säkras genom att arbetet baseras på forskning och beprövad erfarenhet. Att kontinuerligt följa upp och utvärdera utifrån användarperspektiv är viktiga delar. Gemensamma strategidokument är ett sätt att arbeta mer långsiktigt tillsammans med folkbiblioteken inom något fokusområde.

Omvärlden bevakas och analyseras kontinuerligt. Nätverksbyggande och kontaktskapande sker både inom och utanför bibliotekssfären lokalt, regionalt och nationellt för att skapa strategiska relationer och stärka bibliotekens roll och betydelse. Genom nätverk, forum och samverkan med övriga regionala biblioteksverksamheter och myndigheter är Biblioteksutveckling en aktör i det nationella bibliotekslandskapet. I verksamheten ryms även internationella utblickar.

Fokusområden

Biblioteken i samhället

Folkbiblioteken erbjuder unika möjligheter och är viktiga aktörer i sitt lokala sammanhang. Grunden för folkbibliotekens verksamhet är personalen, som förmedlar tjänster, medier och upplevelser genom att möta användare både digitalt och fysiskt. I ett samhälle i ständig förändring utvecklas bibliotekens verksamhet utifrån användarnas behov.

Biblioteksutveckling ska:

- stärka samverkan för fortsatt utvecklingskraft för folkbiblioteken
- stimulera ett ökat lärande och nya arbetssätt för att stärka folkbibliotekens förmåga att möta förändringar och utvecklas hållbart
- utforska bibliotekens demokratiska uppdrag tillsammans med folkbiblioteken
- stödja metodutveckling för att göra folkbiblioteken tillgängliga för prioriterade målgrupper och nya användare
- stödja folkbibliotekens barnrättsarbete med särskilt fokus på barns delaktighet och inflytande

Digital delaktighet och kompetens

Folkbiblioteken är en aktör i den digitala samhällsutvecklingen och medverkar till att skapa förutsättningar för invånarna att bli digitalt delaktiga. Digitaliseringen förändrar i snabb takt allt från medievanor och kommunikation till arbetssätt, samtidigt som olika grupper av människor befinner sig i digitalt utanförskap.

Biblioteksutveckling ska

- främja samverkan mellan folkbiblioteken och lokala aktörer inom digital delaktighet

- tillsammans med folkbiblioteken utforska och synliggöra vad digital transformation innebär för verksamheten
- bidra till folkbibliotekens kompetensutveckling inom medie- och informationskunnighet (MIK)
- stödja folkbiblioteken i metodutveckling med särskilt fokus på grupper i digitalt utanförskap

Läsfrämjande, berättelser och bildning

Folkbibliotekens uppdrag att främja språkutveckling och stimulera till läsning relaterar till att skapa förutsättningar för att aktivt kunna delta i det demokratiska samhället. Det tar sin utgångspunkt i det nationella målet för litteratur- och läsfrämjande: att alla i Sverige ska, oavsett bakgrund och med utgångspunkt i vars och ens särskilda förutsättningar, ges möjlighet att utveckla en god läsförmåga och ha tillgång till litteratur av hög kvalitet.

Berättelsen och berättandet är en del av kulturarvet. Tillgång till litteratur, upplevelsen av det lästa och det egna skapandet är förutsättningar för bildning. Det vidgade text- och litteraturbegreppet innebär att alla uttrycksätt är meningsskapande.

Biblioteksutveckling ska

- bidra till folkbibliotekens kompetensutveckling inom litteraturförmedling och läsfrämjande
- stödja folkbibliotekens arbete med att skapa hållbara strukturer för samverkan över professionsgränser
- stärka och stimulera folkbibliotekens arbete med tidiga insatser för små barns språkutveckling
- stödja folkbiblioteken i metodutveckling med särskilt fokus på tillgänglig läsning
- utveckla samverkan med högskolor och universitet för att stärka relationen mellan forskning och praktik

Sjukhusbiblioteken Futurum

Målgrupper

Målgrupper är personal, patienter, anhöriga, studenter och allmänheten. En prioriterad grupp är barn och unga som besöker vården i egenskap av patient eller anhörig. Vårdpersonal i verksamheter som har avtal med regionen omfattas också av sjukhusbibliotekens service.

Verksamhet

Sjukhusbiblioteken Futurums verksamhet syftar till att ge personal i Region Jönköpings län förutsättningar att utveckla sin kompetens inom kunskapsbaserad vård. Det omfattar stöd i det dagliga kliniska arbetet såväl som fortbildning och stöd inom forskningsarbete.

Som öppna och tillgängliga platser, nära men ändå skilda från vårdmiljön, utgör biblioteken en hälsofrämjande miljö för både patienter, närstående och personal. Berättelser och berättande har en rehabiliterande potential, vilket lägger ytterligare lager till bibliotekens läsfrämjande uppdrag. Genom litteraturen kan patienter och anhöriga också få kunskap och fördjupad förståelse för den situation de befinner sig i. Verksamheten bidrar på så sätt till att öka patienters möjlighet att vara delaktiga i sin egen vård. Detta är i linje med patientlagen (SFS 214:821), som anger att hälso- och sjukvården så långt som möjligt ska utformas och genomföras i samråd med patienten.

Ett övergripande mål för Sjukhusbiblioteken Futurum är också att bidra i Region Jönköpings läns arbete med att möta framtidens behov av hälso- och sjukvård och omställningen till Nära vård.

Arbetsformer

Sjukhusbiblioteken erbjuder en kunskapsfrämjande miljö och pedagogiskt stöd. Det innefattar exempelvis att utbilda och handleda i informationssökning, genomföra sökuppdrag samt att

omvärldsbevaka. I dialog med användarna väljer bibliotekarierna ut vilka fysiska och elektroniska resurser – böcker, tidskrifter, databaser och kliniska kunskapsstöd – som ska köpas in.

Sjukhusbiblioteken bedriver ett kontinuerligt utvecklingsarbete kring biblioterapeutisk metod med läsning och skrivande i olika former. Barnbiblioteket Glänta är en viktig del i arbetet och ett nav för samverkan och utveckling av ett stärkt barnperspektiv kring läsfrämjande och kultur i vårdmiljön, både för barn som är patienter och barn som anhöriga.

Utvecklingsområden

Sjukhusbiblioteken Futurum ska

- arbeta för ökad tillgänglighet och mer jämlik service i Region Jönköpings län
- utveckla biblioterapeutiska arbetssätt för barn och vuxna och bidra till att skapa fler läs- och hälsofrämjande vårdmiljöer
- utforska behov och möjligheter att särskilt stödja Region Jönköpings läns universitetssjukvårdsenheter
- utveckla verksamheten i nära dialog med bibliotekets användare och genom samverkan; internt i Region Jönköpings län och externt främst via det nationella sjukhusbibliotekssamarbetet Eira samt lärosätena Jönköping University och Linköpings Universitet.

Referenser

[Bibliotekslag \(SFS 2013:801\)](#)

[Mål för kultur - Regeringen.se](#)

[Patientlag \(SFS 214:821\)](#)

Regional kulturplan 2023-2025 Jönköpings län

[Regional utvecklingsstrategi 2020-2035](#)

[Tillsammans möter vi framtidens behov av hälsa och sjukvård 2020-2030](#)

Mottagare
Fritid- och kulturnämnden

Driftsbidrag för idrottsanläggningar 2022

Förslag till beslut

Fritids- och kulturnämnden beslutar att driftsbidrag om 60 procent ska utgå till de fem föreningar som redovisar nettokostnader för sina anläggningar och/eller lokaler under 2021.

Beskrivning av ärendet

6 föreningar har ansökt om driftsbidrag för idrottsanläggningar 2022.

En av föreningarna har haft högre intäkter på anläggningen än redovisade driftskostnader.

För resterande fem föreningar uppgår den totala nettokostnaden för drift av lokaler och anläggningar till 485 662 kr.

Driftsbidrag kan utgå med maximalt 85 procent av skäliga nettokostnader för drift och underhåll av anläggningar och lokaler under föregående år.

Ett driftsbidrag om 60 procent till de fem föreningar som har haft nettokostnader för anläggningar/lokaler under 2021 innebär att bidrag om totalt 291 397 kronor utbetalas till OK Gränsen, Brandstorps IF, Habo Pistolskytteklubb, Wettern Taekwondo samt Habo IF.

Fritids- och kulturförvaltningen

Åse Thomasson
Kultur- och fritidshandläggare

Beslutet skickas till
Sökande föreningar

Ägd/Hyrd
Lokal

	Hökensås MCK	OK Gränsen	Brandstorps IF	Habo Pistolsskytteklubb	Wettern Taekwondo	Habo IF
	Ägd Hökensås motocrossbana	Ägd Gränsenstugan	Hyra/arrende Vätternvallen	Ägd Habo Pistolsskyttebana	Hyra/arrende Spinnet, Taekwondo-lokalen	Arrende Slättens IP
	Arrende/hyra: 0	Arrende/hyra:	Arrende/hyra:	Arrende/hyra: 125	Arrende/hyra: 157517	Arrende/hyra: 1000
	Uppvärmning:	Uppvärmning:	Uppvärmning: 3791	Uppvärmning:	Uppvärmning:	Uppvärmning:
	El: 36571	El: 34915	El: 10768	El: 13 629	El:	El: 95160
	Vatten, avlopp:	Vatten, avlopp: 3343	Vatten, avlopp: 3054	Vatten, avlopp:	Vatten, avlopp:	Vatten, avlopp:
	Soptömning, slamtömning, sotning:	Soptömning, slamtömning, sotning: 5935	Soptömning, slamtömning, sotning: 3373	Soptömning, slamtömning, sotning: 5 600	Soptömning, slamtömning, sotning:	Soptömning, slamtömning, sotning: 30574
	Försäkringar: 8826	Försäkringar: 9549	Försäkringar: 3891	Försäkringar: 9 346	Försäkringar:	Försäkringar: 20728
	Förbrukningsmaterial för städning:	Förbrukningsmaterial för städning: 1500	Förbrukningsma terial för städning:	Förbrukningsma terial för städning:	Förbrukningsma terial för städning: 432	Förbrukningsmate rial för städning:
	Övrigt, fyll i nedan:	Övrigt, fyll i nedan:	Övrigt, fyll i nedan:	Övrigt, fyll i nedan:	Övrigt, fyll i nedan:	Övrigt, fyll i nedan:
	Tillsynsavgifter mynd. 5673		Inventering avlopp, avgift 3054	Miljötillsyn, avgift 3 117		Larm 12698
	Inköp drivmedel 37595					Rep/underhåll 60163
	Fastighetskötsel/förvaltning 11827					
	Reparation/underhåll maskiner/anläggningar 33204					
	Total kostnad: 133696	Total kostnad: 55242	Total kostnad: 27931	Total kostnad: 31817	Total kostnad: 157949	Total kostnad: 220323
Inkomster av anläggningen	Intäkter träning 132609	Uthyrning av lokaler 6100	Uthyrning 500	Uthyrning 1000	Uthyrning 0	Uthyrning 0
	Intäkter uthyrning bana 18000					
Summa intäkter:	150609	6100	500	1000	0	0
Netto driftskostnader:	-16913	49142	27431	30817	157949	220323
60 procent av nettokostnader:		29 485 kr	16 459 kr	18 490 kr	94 769 kr	132 194 kr

Mottagare
Fritid- och kulturnämnden

Ungdomsledarstipendium 2022

Beskrivning av ärendet

Fem nomineringar till ungdomsledarstipendium 2022 har inkommit.

Fyra av nomineringarna gäller [REDACTED] i Habo Wolley, och en nominering gäller ledarna [REDACTED] i Habo Friidrott.

Stipendiesumman uppgår 2022 till 12 810 kr.

Fritids- och kulturförvaltningen

Åse Thomasson
Kultur- och fritidshandläggare

Beslutet skickas till
Samtliga som nominerat
Årets stipendiat/er

Mottagare
Fritid- och kulturnämnden

Kulturstipendium 2022

Beskrivning av ärendet

Fem nomineringar till kulturstipendiet 2022 har inkommit.

Fyra nomineringar gäller [REDACTED], fotograf.

En nominering gäller [REDACTED], tidigare redaktör för tidningen Habobygden samt [REDACTED] skulptör.

Stipendiesumman uppgår 2022 till 12 810 kr.

Fritid- och kulturförvaltningen

Åse Thomasson
Kultur- och fritidshandläggare

Beslutet skickas till
Samtliga som nominerat
Årets stipendiat/er

Mottagare
Fritid- och kulturnämnden

Omfördelning av medel för investeringar

Förslag till beslut

Nämnden beslutar att flytta 100 000 kr från investeringsprojektet MTB-bana Bränninge till investeringsprojekten Löparbanor och Skyddsbarriär konstgräsplan.

Beskrivning av ärendet

Motiveringen för att flytta 100 000 från investeringsprojekt med nr:31049 ”MTB-bana, Bränninge” till investeringsprojekt 31048 ”Löparbanor” och 31050 ”Skyddsbarriär konstgräsplan” är att kostnaderna för projekten ökat.

Kostnadsökningarna beror dels på högre materialkostnader, dels på att omfattningen av arbetet som behövs blivit större på grund av skador uppkomna under vintern. Genom att omfördela medel mellan investeringsprojekten kan dessa användas för att kompensera för ökade kostnader.

Om möjlighet finns kommer projektering av MTB-bana utföras under 2022, i övrigt flyttas projektet fram till 2023.

Fritids- och kulturförvaltningen

Mattias Svedjefall
Enhetschef/Vaktmästare

Beslutet skickas till

Klicka eller tryck här för att ange text.

Mottagare
Fritid- och kulturnämnden

Invigning av tillgängliggjord sträcka vid Hökesån

Beskrivning av ärendet

En del av stigen utmed Hökesån har tillgängliggjorts. En parkering intill V/A-verket har iordningställts och från den går en bred, grusad gångväg där lutningen har planats ut ner till ån. Utmed ån finns nu träspänger med halkskydd utlagda och här finns också ett trädäck där man kan stanna till precis i vattenkanten med utsikt över ån.

Följer man i stället den tillgängliggjorda gångvägen över bron fortsätter den till grillplatsen på ången intill ån. Här finns en rejäl grill och sittplatser att använda.

För att uppmärksamma att sträckan nu är färdigställd och att en del av naturreservatet nu är tillgängligt för alla planerar Fritids- och kulturnämnden tillsammans med förvaltningen för en invigning av slingan under våren eller försommaren. Datum, tid och former för invigningen bestäms av nämnden.

Fritids- och kulturförvaltningen

Åse Thomasson
Kultur- och fritidshandläggare

Ordningsföreskrifter Habo sporthall, Alléhallen, Bränninge, Kråkeryd, Fagerhus och Slättens idrottsplats.

Fritids- och Kulturförvaltning i Habo kommun kan inte garantera att nya och växande föreningar får tillgång till hallar och planer så fort önskemål om detta uppstår.

Detta pga. Att hallar och planer redan kan vara fullbokade.

Allmänna regler

I lokalerna, på anläggningen eller i anknytning till dessa är rökning, alkohol och droger förbjudet.

Kommunen ansvarar inte för värdesaker, kläder eller dylikt. Detta gäller såväl på träning, matcher, cuper eller liknande.

Hyresgästen skall ha en vuxen (över 18år) ansvarig som är först på plats och ansvarar för verksamheten.

Ledaren för verksamheten förbinder sig att god ordning upprätthålls och ansvarar för samtliga personer som befinner sig i lokalen eller på anläggningen under bokad tid inklusive tid för ombyte. Vidare har ansvarig på plats till uppgift att tillse att gränsen för max antal personer som får vistas i lokalen/anläggningen inte överskrids och att obehöriga inte släpps in i lokalen. Ytterdörrar får ej ställas upp.

Hyresgästen ansvarar för att nödutgångar ej blockeras eller ställs upp.

Hyresgästen skall ta del av utrymningsplan för att i händelse av t.ex. brand kunna utrymma lokalen till återsamlingsplats.

Nötter, jordnötter eller livsmedel innehållandes nötter eller jordnötter får inte medföras eller förtäras i kommunens idrottslokaler eller anläggningar.

Starka dofter i form av parfym och sprayer skall undvikas i kommunens lokaler, detta gäller även i omklädningsrum.

Undvik i största möjligaste mån att medtaga kläder som varit i kontakt med djur, stall eller ladugård in i kommunens lokaler och omklädningsrum.

Vid ankomst till lokalen eller anläggningen skall hyresgästen kontrollera utrustning och anmäla fel och brister till vaktmästare eller Fritids- och Kulturförvaltningen nästkommande arbetsdag.

Det samma gäller för skador uppkomna under pågående träningsverksamhet.

sport@habokommun.se

I inomhusanläggningar gäller förbud mot hartz, klister eller likande medel bortsett från speciellt utsedda hallar.

Hyresgäst skall utföra grovstädning vid aktivitetsytor, läktare, omklädningsrum samt gemensamma utrymmen så som klubblokal, kiosk och sittplatser.

Enklare städmaterial finns att tillgå i respektive hall.

Detta innebär att hyresgästen plockar upp tejp, muggar, papper och annat skräp och lägger i papperskorg samt ser över toaletterna.

Vid utebliven grovstädning faktureras föreningarna för extra städning.

Idrottslokalen eller anläggningen får endast användas under bokad tid och omklädningsrummen maximalt 30 minuter före och efter bokad tid.

Vid match gäller bokad matchtid.

Bokad halltid som ej nyttjas bör i möjligaste mån och i så god tid som möjligt avbokas via webbtjänst eller genom kontakt med Fritids- och kulturförvaltningen.

Detta möjliggör för övriga föreningar i kommunen att hinna boka och organisera extra träning. Avbokning av halltid skall ske senast en vecka i förväg för att debitering ej skall ske.

Vid större sjukdomsfall (Ex. Covid-19) debiteras ej uteblivet nyttjande.

Andrahandsuthyrning är ej tillåtet och medför en vite på 3000kr.

Ej bokad tid i hall (oavsett storlek) : 1500kr

Överträdelse av klisterförbud i sporthallar: 2000kr

Ej bokad träning på träningsplan: 1500kr

Träning på avstängda planer/ytor: 4000kr

(Nyttjande av avstängd plan betraktas som sabotage och vid stora skador på planen kan faktiska kostnader för iordningsställande debiteras och laget bli avstängt från framtida träningar)

Ej återställt material (sarg, mattor, plintar, stolar, bord med mera): 600kr

Ej grovstädad lokal, plan eller omklädningsrum (ej plockat upp papper, tejp, flaskor eller liknande): 600kr. Vaktmästare avgör vad som är ostädat.

Obemannade sporthallar eller gymnastiksalor

Lämnat dörr eller fönster öppet (ytterdörr eller utrymningsdörr): 600kr

Förhyraren orsakar larmutryckning: Full kostnadstäckning

Upplåsning av jourpersonal: Full kostnadstäckning

Ordningsregler

Idrottslokalerna får endast beträdas med inomhusskor med sula som ej lämnar spår.

idrottsskor som använts utomhus skall tas av och rengöras innan dessa får nyttjas inomhus.

Material så som framflyttade bänkar, extra ribbor m.m. skall återställas efter avslutad verksamhet.

Bollspel är ej tillåtet i korridorer, på läktare eller i omklädningsrum.

Hyresgäst eller besökande som inte respekterar ordningsregler eller personals anvisningar kan nekas tillträde och stängas av från träningar.

Uthyrning av sporthall 22/23

Uthyrningsperioden för kontraktbundna timmar vid kommunens idrottshallar (Sporthallen) för 22/23:

Sporthallen har schemalagd bemanning under perioden 22 augusti 2022 t o m 12 april 2023, med undantag röda dagar. Övrig tid bemannas utefter föreningarnas behov i särskild ordning.

Grunden är att abonnemangstiden för elitlag samt lag i högre serie kan förlängas t o m 15 juni.

Utbildningsinsatser inom egen förening, träningsläger och träningar inför närliggande cuper/mästerskap kan efter samverkan med Fritids- och kulturförvaltningen genomföras fram till och med 15 juni.

Samverkan avseende förlängd abonnemangtid genomföres i månadsskiftet före ordinarie stängning (mars/april).

Mellan 16 juni och 22 augusti genomförs särskild samverkan för uthyrning av sporthall, denna samverkan initieras av föreningslivet.

Under perioden 12 april - 22 augusti är sporthallen obemannad.

Under perioden 12 april – 15 juni bör hallen endast bokas under veckodagar, ej helger. (Städning genomförs efter skoltid men ej på helger, ingen ur vaktmästeriet som kan tömma sopor m.m.)

Under perioden 12 april – 15 juni kan föreningar boka tider efter samverkan enligt skrivning ovan.

Under perioden 16 april – 22 augusti kan föreningar boka tider efter samverkan enligt skrivning ovan.

Vid bokningar utanför ordinarie tid för bemanning eller städ, kommer Fritids- och kulturförvaltning att ta ut ett högre pris för bokningar, detta för att kompensera för extra städning, soptömning och bemanning/jour.

Särskild beaktande bör tas för att i möjligaste mån organisera aktiviteter så att barn och ungdomars olika idrottsutövande/sporter inte krockar med varandra.

Principer vid uthyrning av idrottshallar och anläggningar i Habo kommun

Fördelning av tider för anläggningar och idrottslokaler utförs av Fritids- och Kulturförvaltningen.

Vid fördelning av tider skall bedömning göras utifrån följande aspekter.

- Rimlighets/rättvisebedömning
- Serietillhörighet
- Antal aktiva ungdomar 5-25 år
- Totalt antal aktiva
- Kategori (se nedan)
- Antal lag i seriespel eller annan tävlingsverksamhet
- Antal deltagartillfällen föregående år

Följande prioriteringar skall användas:

1. Idrottsförening i kommunen som bedriver organiserad inomhusidrott inklusive tävling och har aktiv ungdomsverksamhet (5-25 år).
2. Idrottsförening i kommunen som bedriver organiserad året runt-idrott inklusive tävling och har aktiv ungdomsverksamhet (5-25 år).
3. Motions- och friskvårdsverksamhet i föreningsregi samt fritidsgårdens verksamhet.
4. Övriga föreningar, företag och privatpersoner inom Habo kommun.
5. Föreningar, företag och privatpersoner utanför Habo kommun.

Uthyrningsprinciper för matcher, tävlingar och arrangemang, prioriteringsordning:

1. Match/tävling i förbundsregi riktad till vuxna – svensk elitverksamhet.
2. Match/ tävling på lokal eller distriktsnivå för ungdomar
(Lag i högre division prioriteras)

Arrangemang som bryter träning

- Matcher eller tävlingar på lokal-, distrikts eller nationell nivå.
- Uttagningar och läger
- Cuper
- Större arrangemang
- Lokalägarens egen verksamhet. (Fritids- och kulturförvaltningen förbehåller sig rätten att bryta ordinarie abonnemang för att disponera anläggningar för annat ändamål, t.ex. kurs, konferens, tävling, teaterföreställning/konsert av allmänt intresse).

Fritids- och kulturförvaltningen har rätt att använda lokalerna på uthyrd tid. För sådan tid behöver hyresgästen naturligtvis inte betala.